№ 102 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבלאַט

אבאָנעמענטס-פרייז: אין רוסלאנד: ס יאָר, 8 רובל. ס חצי יאָר 4 רובל. ס ווערטעל יאָר 2 רובל. ס חודש 70 קאפ. אין אויסלאנד: ס יאָר 1 רובל 25 קאפ. ענדערונג דעם אדרעס קאסט 15 ק. אדרעס פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע Лодзь, Петроновская 16. אדרעס פאר טעלעגראמען: Лодзь. Тагеблатъ

רעדאקציע און אדמיניסטראציע
פעטריקויער 16, טעלעפאן 867.
פיליע אין וואַרשוי:
ח. רייזנער, טווארדא 23, טעל. 63-17.

אנאנסען-פרייז: אשורה פעטיט אין טעקסט 1.20 ערשיינט אין דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 30 קאפ., נאטאלאציאנען פערלאנגען אן האכצייטס-אנצייגען 1-טע זייט 1.50—לעצטע זייט 1 רובל. ניט אנגענומענע מאנוסקריפטן ווערען ניט צוריקגעשיקט. פאר אינהאלט פון אנאנסען איז די רעדאקציע ניט פערענטווארטלעך.

דאנערשטאג י"ח אייר תרע"ד — 1 (14) מאי 1914. — זיבענטער יאהרגאנג

„הזמיר" שטאדט-פארק רוג דזיעלנא און טראמוואינע. „הזמיר"

היינט דאנערשטאג ל"ג בעומר וועט שטאטפינדען מיט דעם אנטייל פון „חובבי שפת עבר"

א גרויסע ל"ג בעומר-פערווייולונג

פון 2—6 פיר קינדער; פון 6—12 פיר ערוואקסענע. פראגראם אם טאגע: קינדער-באר, קינדער-סאלעס, פערשיעדענע פערווייולונגען פיר קינדער מיט 2 מיליטער-ארקעסטער אונד פערשיעדענע אטראקציאנען. אבענד-פראגראם: כאר פון הזמיר מיט דעם ארקעסטער פון פעראיין, סאליסטען, גימנאסטישע אויבונגען פון יורישען ספארט-פעראיין, לעבענדיגע בילדער, פייערווערק אונד פערשיעדענע אטראקציאנען. פרייז פיר קינדער 25 קאפ. פיר ערוואקסענע 50 קאפ.
בילעטען צו בעקומען אין בוכהאנדלונג „בצלאל" צענעלניאנא 37. אין פאל פון א אונגינסטיג וועטער וועט די פערווייולונג פארקומען דעם 4/17 מאי.

פרידמאנ'ס צווייטער ארויסטריט אין דומע.

א פראצעס וועגען יודישע וואוינרעכט אין די דערפער.

פעטערבורג (פ.) אויף דער געכטיגער דומע-זיצונג זענען פארגעקומען די ווייטערדיגע וכחים וועגען דער סמיעטע פון אינערן-מיניסטעריום. עס טרעטען ארויס א רייה רעדנער פון דער אפאזיציע און פון דער פוילישער קאלא, וועלכע קריטיקירען שארף די אינערליכע פאליטיק פון דער רעגיערונג און פארדערן - אויף די דומע צו שטימען געגען דער סמיעטע פון אינערן-מיניסטעריום.

קאלוגין נעפינט, אז דאס אינערן-מיניסטעריום איז אין אין תיך געגומען בלויז א פאליציי-מיניסטעריום. דער רעדנער ענדיגט זיין רעדע מיט די ווערטער: א מיניסטעריום, וואס הויבט אויף א האנד אויף דער פאלקס-פערטרעטונג און וואס איז עובר איפ'ן געזעץ, וועט די אפאזיציע קיין אייקאפיקע ניט געבען! (אפלאדיסמענטען לינקס און א טומעל רעכטס).

דאן טרעט ארויס מיט א שארפער רעדע דער יורישער

דעפוטאט פרידמאן.

דער רעדנער ברענגט א גאנצע רייה פאקטען, וועלכע אילוסטרירען די שווערע לאגע פון די יודען אין רוסלאנד און קומט צום אויספיהר, אז ביי דער איצטיגער פאליטישער לאגע, בעת דער אנטיסעמיטיזם איז געווארען פאר אייגע א מלוכה-לאזונג און פאר אנדערע א גוט געשעפט, קאן קיין אייז רוסישער מיניס-טער ניט זיין ניט קיין אנטיסעמיט, און דעריבער איז טאקי קיין וואונדער ניט, וואס דעם דאזיגען צענז (פון אנטיסעמיטיזם) מוז האבען יעדער, וואס וויל שטיגען אויפ'ן רעגיערונגס-לייטער. פון די ענדערונגען אין צוזאמענשטעל פון דער רעגיערונג איז קיין שום פערבעסערונגען ניט צו ערווארטען.

ראדיטשעוו דערמאהנט, אז פון 1904 יאהר זענען שוין פערביי 10 יאהר. אין דער צייט האט מען פערגעסען אן די אלערהעכסטע הבטחות, וואס יענען אנגעוויזען אין מאניפעסט פון 17 אקטאבער. מען האט פערגעסען צו פערבייטערן די רעכט פון די זעמסטוועס, מען האט אויך פערגעסען אויבערצוקוקען די געזעצען וועגען די „אינאראדצעס". דער רעדנער דריקט אויס זיין איבערצייגונג, אז רוסלאנד וועט נאר דאמאלס קאנען זיין שטארק און מעכטיג, בעת אלע איהרע בירגער וועלען האבען גלייכע רעכט.

א פראצעס וועגען וואוינרעכט.

ווילנא (ספ. צום ל. טאג.) די היענע סוראבנע פאלאטע האט מבטל געמאכט דעם אורטייל פון מינסקער אקרוזשנאי סוד, וועלכער האט פערמשפט דעם יוד אקרענט ארויסגעשיקט צו ווערען פון סלוצקער אויעזד און צו קאנפיסקירען זיין פערמעגען. די פאלאטע האט אקרענט'ן ערלויבט ווייטער צו פערבלייבען אין זיין וואוינ-ארט. אקרענט האט זיך בעזעצט אין דארף אין סלוצקער אויעזד פאר'ן יאהר 1882, נאך איידער ס'איז ארויס דער פערבאט פאר יודען צו וואוינען אין די דערפער.

נאכוועהען פון ביילים-פראצעס.

פעטערבורג (פ.) דער אקרוזשנאי סוד האט פרייגעשפראכען דעם רעדאקטאר פונ'ם זשורנאל „סיעה. זאפיסי" דעמידאוו און דעם מיטארבייטער ביקערמאן, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען לויט'ן ארטיקעל 1034 פאר ביקערמאנ'ס אנ'ארטיקעל וועגען ביילים-פראצעס.

דער אינטערנאציאנאלער שאכמאטען-טורניר.

פעטערבורג (פ) ס'האבען זיך נעענדיגט די פארטיעס פון ערשטען און צווייטען טור און דער קאנקורס פון די זיעגער. מארשאל האט געוואונען ביי טאראש, לאסקער מיט קאפאבלאנ-קא'ן האבען געמאכט רעמי. אליעכין האט אלזא פון 18 פארטיעס געוואונען 8, קאפאבלאנקא פון 12 פארטיעס 9 מיט האלנס, לאסקער פון 12 פארטיעס 8, מארשאל פון 12 פארטיעס 7.

א בונט פון ארעסטאנטען.

טשיטא (ספ.) אויפ'ן וועג צום נערטשינער זאוואד איז אויסגעבראכען א בונט צווישען א פארטיע ארעסטאנ-טען. ס'איז פארגעקומען א קאמפף צווי-שען קאנוואי מיט די ארעסטאנטען בעת וועלכען צוויי באלדאטען זענען שווער פערוואונדעט געווארען. נייז ארעסטאנ-טען זענען ענטלאפען.

א שרפה.

קיעוו (פ.) אויף פאדאל איז אב-געברענט געווארען בלינדער'ס מיהל, איינע פון די גרעסטע מיהלען אין דרום-מערב-קאנט.

א פאראד-פריהשטיק ביי סאזאנאוו'ן.

יאלטא (פ.) ביי'ם אויסערן-מיני-סטער סאזאנאוו אין האטעל „ראסיא" איז פארגעקומען א פאראד-פריהשטיק לכבוד דער טערקישער באטשאפט, וועל-כע איז געקומען קיין יאלטע. אויפ'ן פריהשטיק זענען אנוועזענד געווען דער רוסישער באטשאפטער אין קאנסטאנ-טינאפעל, אפ'ציערען פון דער טערקישער יאכטע און פארשטעהער פון דער אר-טיגער אדמיניסטראציע.

פאסט-טרעגער—גנבים.

קיעוו (פ.) צוויי פאסט-טרעגער, וועלכע האבען איבערגעפיהרט די פאסט פון דער פאסט-אבטיילונג, וואס געפינט זיך ביי'ם וואקזאל אין צענטראל-קאנ-טאר, האבען אויפ'ן וועג אויפגעשניטען א זעקעל און צונעהמענדיג א סומע פון 32,220 רובל זענען זיי פערשוואונדען געווארען.

לעצטע לאדזער נייעס.

די פערזאמלונג פון „פאפיער-בראנזשע-פעראיין".

(נ) אונטער'ן פארזיץ פון ה' אברהם רעדער איז געכטען אין אוועגד אויף קאמיענא 1 פארגעקומען די פארטזע-צונג פון דער אויסערגעוועהנליכע פער-זאמלונג פון „פראפעסיאנעלען פעראיין פון די ארבייטער אין דער פאפיער-בראנזשע", אויף וועלכער ס'זענען בע-טראכט געווארען פערשיעדענע פראגען וואס האבען א שייכות מיט דער אויס-בעסערונג פון דעם סאניטארען צו-שטאנד אין די ווערקשטאטען א. ד. ג.

אויף דער פערזאמלונג זענען אויך פארגעקומען די וואהלען פון א נייער פערוואלטונג. עס זענען געווענהלט נע-וואָרען אין דער פערוואלטונג די ה"ה משה קיימאוויטש (פרעזעס), בער יוסף יאפע (וויצע-פרעזעס) אברהם רעדער, משה גרינבערג, זלמן נראנסט, אברהם מרדכי כארנשטיין און משה רייזמאן. אלס קאנדידאטען די ה"ה טענדיל ווייס-בערג, בנימין ראזענצווייג און בייגוש ריבאווסקי. אין רעוויזיאנס-קאמיסיע זע-נען ארייגן די ה"ה איצעק אפאטשינסקי און נחמיה זינבאום.

מזומן גטלד

צאהל איך פאר פאליסען פון פערזיכערונגס-געזעלשאפטען וואנער נישט קיין נעצאהלטע מעהר ווי איינע ראטען, זיך צווענדען פון 10 ביז 12 און פון 4 ביז 6 נאלבייטאר. וסכאדניא 56, ו. 36 ביי זעצער. 3284

צו פערמיעטען

פון 1/14 יולי ד. י. דאס לאנגיעהריגע אינ-געהיהרטע קאלאניאל-געשעפט רוג אלטער שטאדט אין רוג ונערושער. צו ערפאהרען ביים הויזט ה' סענדער אלטער שטאדט 15. 3277

די זיצונג

פון פערוואלטונגס-קאמיטע ביים פער-איין „לינת הצדק" ווירד שטאטפינדען מאנטאג האלב צעהן אבענדס. 5593

די היינטיגע פערזאמלונג פון „חסד של אמת".

היינט אין אוועגד וועט אין איינעגעם לאקאל (פאלודניאווא 22) אבנעהאל-טען ווערען די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון פעראיין „חסד של אמת". אויף דער טאגעס-ארדנונג שטע-הען חיכטיגע פונקטען און אלע מיט-גליעדער ווערען געבעטען אין א גרע-סערער צאהל צו קומען צו דער היינ-טיגער פערזאמלונג.

א שיעסעריי אין „קארסא".

אין דער נאכט פון דיענסטאג אויף מיטוואך האבען איינינע לעב-יונגען א גאנצע נאכט געשכור'ט אין „קארסא" (קאנסטאנטינער 16). פאר טאגס ווען זיי זענען א היים געגאנגען, האבען זיך צוויי פון זיי צוקריגעט. איינער, א היגער קויפמאן, האט ארויסגעכאפט זיין רעוואלווער און אויסגעשאסען אויפ'ן צווייטען. א האנדעלס-אנגעשטעלטען, 27 יאהר און איהם שווער פערוואונדעט. מען האט צום פערוואונדעטען ארויס-גערופען פאגאטאוויע, וועלכע האט איהם אבגעפיהרט אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל. די פאליציי פיהרט ווענען פארפאל א שטרענגע אויספארשונג.

Zur Verlobung von Frl.
Regina Wiszegrodzka
aus Lutomiersk
mit Herrn Kopel Rozensztajn
aus Lodz
gratulieren herzlichst
ihre Freundinen:
Mania Malinska,
Regina Kriger.
90

צום הזמיר-כאר!

אלע מיטגליעדער פון הזמיר-כאר ווערען גע-בעטען צו קומען היינט פינקטליך האלב 8 אויינער אין אויענד אין שטארט-פארק אויף דוויעלנא גאס צו דער ל"ג בעומר-פערוואלטונג.

אנ'אנפאל אויפ'ן אמעריקאנישען קאנסולאט אין מעקסיקא.

ארויב-אנפאל אויפ'ן אמעריקאנישען קאנסולאט.

ניו-יארק (ספ.) פון ווערא-קרוץ מעלדעט מען, אז דער קאנסול מאכיאנא פון סאלטילא איז דא אנגעקומען און דערצעהלט, אז די טעקסיקאנער זענען בעפאלען דאס אמעריקאנישע קאנסו-לאט, האבען איהם געצוואונגען צו עפענען די קאסעס און האבען ארויס-גענומען אלע ווערט-פאפיערען, דאקו-מענטען, געלד און אנדערע טייערע חפצים, וואס האט געהערט צו דער רע-ניערונג פון די פעראייניגטע שטאטען און א גרויסער טייל אויך צו אמעריקא-נישע בירגער, וועלכע האבען זיי אי-בערגעגעבען צו בעהאלטען דעם קאנ-סולאט.

צו די אונרוהען אין מעקסיקא.

מעקסיקא (ספ.) דער קאמאנדיר פון טאמפיקא צאראקאצא מעלדעט, אז די אויפשטענדיגע האבען זונטאג גע-מאכט א גענעראל-שטורם אויף טאמ-פיקא און זענען צוריקגעשטויסען גע-וואָרען.

חשינגטאן (ספ.) ארמיראל האָ-ווארד מעלדעט פון מאצאטלאן, אז 20 מייל פון אקאפולקא איז פארגעקומען א בלוטיגער קאמפף צווישען אמעריקא-נער און מעקסיקאנער.

ניו-יארק (ספ.) נעגעראל פונט-סאן מעלדעט, אז דער נעגעראל מאס געפינט זיך נישט חייט פון ווערא-קרוץ און מאכט איצט הכנות צו א שטורם אויף דער שטאדט.

דער פראצעס פון דער פרוי קאיא.

פאריז (ספ.) די אויספארשונג גע-גען דער פרוי קאיא וועגען דער ער-מארדונג פון רעדאקטאר קאלמעט, האט זיך נעכטען אין אוועגד געענדיגט. עס האנדעלט זיך וועגען צווייפשטעלען דעם בעשולדיגונגס-אקט, וואס עס איז איצט איבערגעגעבען געווארען דעם פראקו-ראר לעסקאם. מען רעכענט, אז די ארבייט וועט גיך געענדיגט ווערען און דער סלעדאוואטעל וועט באלד אין עטליכע טעג ארום צוריק בעקומען פון פראקוראר דעם בעשולדיגונגס-אקט. אויף אזא אופן איז כמעט ווי זיכער, אז דער קאיא-פראצעס וועט פארקומען אין דער צווייטער וואך פון חודש יוני.

א צוזאמענשטוים פון צוויי אעראפלאנען.

אלדערשאט (פ.) אויף א נישט בעדייטענדער הויך איז פארגעקומען א צוזאמענשטוים פון צוויי ביפלאנען, ביידע זענען בעשעדיגט געווארען. דער קאפי-טאן אנדערסען און א מעכאניקער, וואס זענען געווען אויף אין אפאראט זענען דער'הרג'עט געווארען און דער פארו-טשיק ווילסאן, וואס איז געווען אויף דעם צווייטען ביפלאן איז שווער פער-וואונדעט געווארען.

אנ'אויפרייס מיט מענשליכע קרבנות.

נאר פאלק (שטאט ווערגיניא) (פ.) אין דער מאשין-אבטיילונג פון דאמפפער „רושעפער" איז פארגעקומען אנ'אויפ-רייס. 7 פערזאן זענען דער'הרג'עט און עטליכע זענען פערוואונדעט געווארען.

די סופראזשיסטקעס.

לאנדאן (פ.) אין דער קענינגליכער אקאדעמיע האט א סופראזשיסטקע מיט א האק ציבראכען דעם פארטרעט פון הערצאג וועלינגטאן, איינס פון די בע-סטע ווערק פון קינסטלער הערק אמער. די סופראזשיסטקע האט מען ארעסטירט.

לאנדאן (פ.) די סופראזשיסטקע אנסעל, וועלכע האט דעם 29 אפריל פערניכטעט א בילד פון הערקאמער'ן איז פערמשפט געווארען צו א האלב יאהר טורמע.

דער געזונדצושטאנד פון קייזער פראנץ-יאזעף.

ווין (פ.) דער לעצטער ביולעטען וועגען דעם געזונדצושטאנד פון קייזער פראנץ-יאזעף בעהייזט, אז קיין שום ענדערונג איז נישט צו בעטערקען. דער קייזער פיהלט זיך בעפריידיגענד. ביי-טאג האט דער קייזער פערבראכט א שעה אין דער קלייגער גאלעריע.

אריזען שרפה.

קאזאן (פ.) אין דעם טאטערישען שטארט-טייל איז פון אנ'אונבעוואוסטער סבה אויסגעבראכען א שרפה, וואס האט ארומגעכאפט פיער קווארטאלען. א גרוי-סע צאהל פון דער ארימער בעפעלקע-רונג איז געבליבען אהן א דאך.

פראצעצען.

נאוואטשערקאסק (פ.) די סודעבנע פאלאטע האט אנגעהויבען צו בעטראכטען דעם פראצעס פון 26 פויערן, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אן אנפאלען אויף פאליציי אויפ'ן יריד אינ'ם שטעדטיל דערטעווא. עס טרע-טען ארויס 6 פערטיידיגער. ס'זענען ארויסגערופען געווארען 50 עדות.

אינקאסענטען

מיט קויציאן קענען זיך מעלדען אין פעראיין „לינת הצדק". 5594

לעזט און שטוינט

זעהט נאר צו וועלכע פרייזען עס הויבט אן פון זונטאג דעם 4/17 מאי אין

טעאטער „סקאלא" דירעקציאן אדלער און סיעראצקי.

צו שפיעלען א מיניאטור-טעאטער

דאס פראגראם: קאמעדיע, אפערעטע, דראמא, פארס, דיווערטיסמענט: קופלעטען, דזעטען, סצענקעס, מאנאלאגען. פארעלעזען ווען ווע-ראן שלום עליכם, ווענדראף, פינסקי, רייזען און אנדערע. אנפאנג פון די ערשטע פארשטעלונג 8 א זייגער אבנאנג פון די צווייטע פארשטעלונג 10 א זייגער. שבת פון 2 א זייגער בטמאג דאס הייסט יעדע 2 שעה דאס הייסט פון 2—4 פון 4—6 פון 6—8 פון 8—10 אין פון 10 ביז 12 טייגער. • פרייזען דער פלעצער: קרעסלא פון 1 רובל ביז 4 75 קאפ. 5—8 60 קאפ. 9—12 50 קאפ. 13—16 40 קאפ. 17—19 30 קאפ 1 באלקאן 40 קאפ. 2 באלקאן 25 קאפ. גאלעריע 15 קאפ. לאזשע פיר 4 פערזאן 2 רובל.

2 שטונדען לאכען און ווילען זיך. 2 שעה אמת'דיגען פערגעניגען.

קומט און איבערצייגט אייך. צו יעדען בילעט ווערט אומזונסט צוגעגעבען א פראגראם מיט א לערנעטקע.

נעהמט אין סקאלא טעאטער. איבערצייגט אייך און שטוינט!

ערד-קויפען אין ארץ-ישראל.

(פון אונזער קארעספאנדענט).

די בעוועגונג וואס עס האט זיך די לעצטע צייט אנגעהויבען אין אונזער וועלטטייל אונטערן נאמען די „אויפלעבונג פון ירושלים" („לתקנתה של ירושלים") האט ארויסגערופען א נייעס לעבען און אינטערעס אין דער שטאדט ירושלים. ביז איצט פלעגען אלע ציוניסטישע טהוער זיך אפגעבען נאר מיט יפו און די קאלאניעס, און ירושלים איז כמעט ווי פערגעסען געווארען, נאר וועלטען אמאל איז געקומען א היין דער פארשטעהער פון פאלעסטינא-אמט אבער ה' שיינקין דער פערטרעטער פון „חובבי-ציון-קאמיטעט" אין יפו, ארער זייט עס איז ארוים דער אויפרוף „לתקנתה של ירושלים" האבען טאקי אלע כלל-טהוער איבער געפיהרט זייער גאנצען אינטערעס און טהעטיגקייט קיין ירושלים, און מיר זעהען שוין, אז אין לעצטען יאהר איז אין אומגעגענד פון יפו און די קאלאניעס געמאכט געווארען זעהר ווייניג קניות, דערפאר אבער זענען שוין געמאכט געווארען פיעל קניות פון ערד ארום ירושלים און אין גיכען וועלען פערענדיגט ווערען נאך איינינע קניות. שוין עטליכע וואכען ווײלען דא אין ירושלים ה' שיינקין און א פערטרעטער פון פאלעסטינא-אמט ד"ר י. טהון. זיי זיצען אבער נישט בלויז אין ירושלים, זיי פאהרען ארום איבער דער גאנצער געגענד, קויפען אויף לאנד און גרייטען זיך צו מאכען נייע קניות.

דאס ערשטע שטיקעל לאנד וואס מען האט געקויפט ארום ירושלים איז די ערד קאלאנדיא, 3 פיערטעל שעה רייזע פון ירושלים אויפ'ן וועג קיין שכם, די דאזיגע ערד איז געקויפט געווארען נאך פאר יאהרען דורך עטליכע יודען פון ירושלים פאר א קליינעם פרייז. איצט אבער אזוי ווי עס איז געווארען א נאכפראגע אויף ערד ארום ירושלים איז דער פרייז געשטיגען אויף 3 מאל אזוי פיעל ווי פריהער. אין קאלאנדיא געפינען זיך איבערהויפט גרינס-גערטנער, וויין-גערטנער מאנדעל-בוימער און איילבירטען. די ערד פון קאלאנדיא איז געקויפט געווארען פריהער שטיקלעכווייז, אזוי אז די טיילען וואס געהערען צו די יודען ליגען צעווארפען און דער יודישער שומר קאן נישט אכטונג געבען איבער זיי, איצט האט דאס פאלעסטינא-אמט בעשלאסען אפצוקויפען אלע איבריגע טיילען.

אזוי איז מען איצט אויך אינטערעסירט מיט'ן קויפען א פלאץ פאר דער העברעאישער אוניווערזיטעט. וואס וועט געגרינדעט ווערען אין ירושלים. זעלבסטפערשטענדליך, אז מען זוכט א שען ארט אויף א הויכען געגענד. דער געדאנק וועגען גרינדען די אוניווערזיטעט אין דעם נייעם יודישען קוארטאל, וואס וועט זיך גרינדען אין ירושלים ווי א שטייגער „תל אביב" אין יפו, און וועלכע וועט זיך רופען „תל פיות"— וועט ווי עס שיינט נישט פערווירקליכט ווערען, ווייל יענער פלאץ ליגט בארג-אב און האט נישט קיין ברייטע פערספעקטיווע. צוליעב דעם צוועק בעטראכט מען איצט נאר די שענסטע ערטער פון ירושלים, פריהער האט מען גערעכענט אפצוקויפען א פלאץ פאר דער אוניווערזיטעט אויף דעם בערגיל איבער די קברים פון די סנהדרין אויפ'ן וועג קיין שכם, ווייל דאס ארט איז זעהר הויך און מען קאן פון דארט קוקען אראב איבער גאנץ ירושלים. די פאריגע וואך אבער האט מען דאך אויסגעפונען נאך א שענער ארט, וועלכער געפינט זיך אויפ'ן בארג פון „הר הזיתים" און פון דארט זעהט מען גאנץ ירושלים, דער דאזיגער פלאץ איז שוין בעארבייט און עס געפינט זיך דארט א שענער גארטען—דער פלאץ מיט'ן גארטען געהער צו אן ענגלענדער אבער ער וויל פאר איהם 12,000 פונט שטערלינג. וואהרשיינליך אבער וועט מען דעם פלאץ קויפען, ווייל ער געפעהלט זעהר און איז זעהר פאסיג פאר אן אוניווערזיטעטס-בנין.

צוליעב די גרויסע קניות ארום ירושלים האט מען אנגעהויבען פיהלען דא א נויטהווענדיגקייט צו האבען אויפ'ן ארט איינענע אינסטיטוציעס, וועלכע זאלען זיך פערנעהמען מיט'ן ערד-קויף און פערקויף. און ענדליך האט טאקי א יוד. א געוועזענער בעאמטער אין דער שטאדט-פערוואלטונג ה' א. סאפארטא געעפינט א ספעציעלע ביורא אויפ'ן ברייטען אופן, מיט דריי אבטיילונגען, איין אבטיילונג פערנעהמט זיך מיט געלד-הלואות, די אנדערע מיט ערד- און הייזער פערקויף און די דריטע אבטיילונג מיט דער פערמיטלונג פון וואהנונגען.

די דאזיגע ביורא קויפט אליין אויך שטיקער לאנד און פערקויפט זיי דאן צו אנדערע, דער הויפט אנפיהרער פון דער ביורא איז ה' דוד שוב, איינער פון די גרינדער פון „משמר הירדן" און „ראש פנה" אין גלול העליון, און די ביורא ענטוויקעלט זיך זעהר גוט.

די טעג האט די ביורא געקויפט א גרויס שטיק לאנד אין דעם היסטארישען דארף ענתות, וואו ירמיהו הנביא האט געוואהנט, דאס איז אן אראבּיש דארף וואס ליעגט אנדערהאלבען שעה גאנג פון ירושלים אויפ'ן וועג קיין שכם. די לופט איז דארט זעהר גוט, ווי מען רעכענט וועלען זיך דארט אויך בעזעצען פיעל פוילישע יודען און עטליכע לאָדזער. דער פרייז פון א דונאם (906 מעטער) איז דארט פון 40 ביז 60 פראנק.

ירושלים. מ. ז. גאָמהאָרד.

טאָג-נאָטיצען.

א יודישע סטאטיסטישע געזעלשאפט.

ווי מיר האבען שוין געמעלדעט איז די טעג בעשטעטיגט געווארען דער אוסטאוו פון דער יודישער סטאטיסטישער געזעלשאפט אין לאדז.

דאס וועט זיין די צווייטע יודישע סטאטיסטישע אינסטיטוציע אין רוסלאנד.

מיט א צייט צוריק איז געגרינדעט געווארען א יודישע סטאטיסטישע געזעלשאפט אין ווילנא און איצט—אין לאדז.

די דאזיגע אינסטיטוציע איז נאך ניי פאר אונזער פובליקום און נישט אלע פערשטעהען די אונגעהייערע וויכטיגקייט פון אזא פעראיין.

די יודישע כלל-טהוער'ס, וועלכע ווילען א ביסעל טיעפער פערשטעהן די פערשיעדענע ברענענדע פראגען פון אונזער לעבען, וועלכע בעציהען זיך ערנסט און דענקענד צו די יודישע פראבלעמען—זיי וועלען ווארים בעגריסען די גרינדונג פון דער סטאטיסטישער געזעלשאפט.

סטאטיסטיק—דאס איז א פעלד, וואס איז כמעט נאך נישט בעטראטען געווארען פון אונזערע עסקנים.

צו אלע פראגען פון אונזער לעבען טרעט מען צו אויבערפלעכליך, מיט השערות און בויך-סברות, אהן שום מאטעריאלען און אהן דאטען...

און נישט איינמאל זעהען אוים אונזערע כלל-טהוערס ווי דילעטאנטען, ווי עמי הארצים אין די פראגען, וועגען וועלכע זיי רעדען מיט אזא פאטאס און אוטאריטעט!

און דאס איז דערפאר, ווייל מיר האבען ביז לעצטענס, מיט קליינע אויסנאהמען, זיך ווייניג גערעכענט מיט סטאטיסטישע דאטען, מיר האבען איגנארירט אזא מעכטיגען פאקטאר, ווי די ציפער איז...

קיין איין געביעט פון אונזער ווירטשאפטליכען לעבען איז נישט ווי עס קעהר צו זיין אויסגעפארשט; קיין איין צווייג פון אונזערע פרנסות איז ביז איצט נאך נישט בעלויכטען געווארען ביי'ם שיין פון סטאטיסטיק.

מיר קענען אליין נישט אונזער לעבען און אונזער עקאנאמישע סטרוקטור און טרעפט עפעס אן'אומגליק ווייסען מיר קיין מאל נישט, ווי זיך צו העלפען ראציאנעל און צוועקמעסיג.

מיר דארפען נישט ווייט געהן.

וויפיעל טינט און פראזען האט מען נישט פערגאסען וועגען באיקאט און דאך—קענען מיר די דאזיגע בעוועגונג גענוי און וויסענשאפטליך?

ווייסען מיר דעם ווירקליך, וועלכע השפעה די באיקאט-בעוועגונג האט פאקטיש געהאט אויף אונזער עקאנאמישען לעבען?

ניין, מיר ווייסען עס נישט!

מיר פיהלען, אז מען טהוט אונז ביין, אז מען מאכט אונז ענג דאס לעבען, אז מיר טראגען איבער גרויסע און שווערע צרות, נאר אין וועלכער מאס ליידען די יודען פאקטיש פון דער בעוועגונג?

דאס ווייסען מיר נישט!

און מיר קאנען עס נישט וויסען, ווייל אונז פעהלען דאטען, מיר בעזיצען נישט קיין סטאטיסטיק!

און אט פון דעם שטאנדפונקט מוז די יודישע סטאטיסטישע געזעלשאפט, וואס האלט זיך ביי'ם גרינדען אין אונזער שטאדט, ווארים בעגריסט ווערען.

די סטאטיסטישע געזעלשאפט האט אין איהרע וויטע שפראצונגען פון א נייער עפאכע אין אונזער געזעלשאפטליכקייט, זי וועט אפשר מיט דער צייט מאכען א סוף צו דער געזעלשאפטליכער אומוויסענהייט פון אונזערע עסקנים, זי וועט אנשטאט דער פראזע ברענגען די ציפער אויף דער יודישער גאס; זי וועט געבען די מעגליכקייט טיעפער אריינצוקוקען אין די ערשיינונגען פון אונזער לעבען.

אונגעהייער וויכטיג איז אזא געזעלשאפט בעזונדערס פאר אונזער שטאדט, וואו עס הויבט זיך אן ענטוויקלען א יודישער ארבייטער-קלאס, וועמענס לאגע איז אזוי כמעט נישט אויסגעפארשט.

די סטאטיסטישע געזעלשאפט איז אהן א ספק א דבר בעתו און קאן א געוואלדיגען נוצען ברענגען, ווי דאס האט די ווילנער סטאטיסטישע געזעלשאפט שוין בעוויזען, נאר דער ערפאלג פון איהר טהעטיגקייט ליעגט אין אונזערע איינענע הענד.

וועלען מיר ארויסווייזען א ווארימען אינטערעס צו דער סטאטיסטישער געזעלשאפט—וועט זי גאנץ רייך איהרע ציעלען דערגרייכען!

לאזאר י.

דער גורל פון קורסקער גובערניע.

ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז אין קורסקער גובערניע איז שוין נישטא וואס אויפצוטהון. וואס האט מען אין דער אמת'ן נאך געקענט אויסטראכטען נאכדעם, ווי די יודען, אנהויבענדיג פון קינדער ביז 70-יעהריגע זקנים, זענען פון קורסקער גובערניע ארויסגעשיקט געווארען.

און דאך האט זיך ארויסגעוויזען, אז אין קורסקער גובערניע איז נאך פארהאן וואס אויפצוטהון. נאכדעם, ווי מען האט פון דארט ארויסגעשיקט די יודען, האט מען זיך גענומען צו די קריסטען.

שוין א לאנגע צייט וואוינט אין קורסקער גובערניע די ליוטעראנקע מאריאן ערנעסטינאוונא וויטע, מיט 20 יאהר צוריק האט זי חתונה געהאט מיט א יודישען סוחר פון ערשטער גילדע, באס. די חתונה איז פארגעקומען לויט די קריסטליכע צערעמאניעס ביי'ם ליוטעראנישען פאסטאר אין קורסק.

מיט א קורצער צייט צוריק האט דער גובערנאטאר פעראָרדענט, אז די „יודין מאריא באס" זאל אין פערלויף פון א חודש פערקויפען איהר אונבעוועגליך איינענטום, וועלכער געהער איהר שוין א ריהע מיט יאהרען. דער גובערנאטאר האט זיין פעראָרדנונג מאטיווירט דערמיט, אז לויט'ן פונקט 780 איז יודען פערבאטען צו בעזיצען אונבעוועגליכע איינענטימער אין געוויסע ערטער.

ווען מ'האט דער פרוי באס דערלאנגט די פעראָרדנונג, האט זי ערקלערט, אז דער פונקט 780 איז נישט נוגע איהר. ווייל זי איז א קריסטין, זי האט אויך געוויזען איהרע דאקומענטען, וועלכע בעווייזען, אז נישט זי און נישט איהרע עלטערען זענען קיינמאל קיין יודען נישט געווען.

דאס האט אבער נישט געהאלפען. דער גובערנאטאר האט צו איהר צוגעשיקט א צווייטע פעראָרדנונג, אז זי זאל ליקווידירען איהר גוט.

ווי מיר זעהען, האט מען אין קורסק איבערגעטראגען די בעגרעניצונגען פאר יודען אויף קריסטען.

יודען קעהרען זיך אום קיין שפאניען.

דער געדאנק, וואס די שפאנישע רעגירונג האט ערוועקט די לעצטע יאהרען, אז די שפאניאלען (די ספרדישע יודען) זאלען זיך אומקעהרען צוריק קיין שפאניען, האט אנגעהויבען צו געפעלען ביי די ספרדישע יודען און איבערהויפט אין סאלאניקי, וואו די יודען ליירען איצט זעהר פיעל אונטער דער גריכישער הערשאפט און ס'הערען זיך שטימען:

— לאמיר זיך אומקעהרען קיין שפאניען.

די צייטונג „איל ליביראל" שרייבט איבער דער פראגע א גאנצע ריהע ארטיקלען. זי שרייבט: די שפאנישע שפראך, וועלכע מיר רעדען, איז איינס פון די רייכסטע שפראכען אין דער וועלט און זי ווערט גערעדט אין שפאניען, אין מאראקא, אין א טייל פון אלושיר, אין דרום-אמעריקא, אין צענטראל-אמעריקא, אין מעקסיקא און אויף פיעל אינזלען פון שטילען אקעאן, זעלבסטפערשטענדליך, שרייבט ווייטער די צייטונג איז אונזער שפראך נישט ריין פון פעהלערען, אין דער שפאניאלישער שפראך זענען אריינגעפאלען פראנצויזישע, איטאליענישע און טערקישע ווערטער. אבער אין פערלויף פון א חודש קאנען זיך, די וואס רעדען שפאניאליש אויסלערנען צו רעדען א שענעם שפאניש, צו לעזען די צייטונגען וואס געהען ארוים אין מאדריד און צו דעקלאמירען די שענע שעפפונגען פון סערוואנטעס, קאסטרא און אנדערע שפאנישע קינסטלער, — דארורך וועלען מיר געווינען א כך, די וואס וועלען זיך וועלען פערפאלקאמען אין וויטערע העכערע בילדונג, וועלען קאנען בעזוכען די העכערע שולען פון שפאניען.

ווייטער רעדט דער שרייבער פון עקאנאמישען זין.

קענענדיג די שפאנישע שפראך, וועט פאר אונזערע ברידער זיין לייכט צו עמיגרירען אין די שפאניש-רעדענדע לענדער. נישט נאר אין שפאניען, נאר בכלל אומעטום וואו מען רעדט שפאניש, אין צפון-מאראקא, אין דרום-אמעריקא און אין שפאניען גופא.

וואס דארף מען טהון?

אזו די צייטונג געפינט איין:

צו נעהמען זיך צו לערנען עפעס די שפאנישע שפראך, איינצופיהרען די ראש"י שריפט פון שפאניאליש אויף די לאטיינישע אותיות און מיר וועלען פטור ווערען פון א זשארגאן און האבען א מאדערנע שפראך.

און די צייטונג ענדיגט:

שוין צייט צו פערגעסען די פערגאנגענהייט פון שפאניען לאמיר בעטראכטען בעסער דעם געגענווארט! מיר ווילען לעבען!

דערביי דערמאהנט איך די צייטונג, אז מען זאל בענוצען זיך מיט דער געלעגענהייט, וואס אין יאהר 1916 וועט אין טאלעדא (שפאניען) פארקומען א קאנגרעס פון די ספרדישע יודען צוליעב סערוואנטעס'ס יובילעאום.

אונזער מארגענדיגער פרייטאג-נומער וועט צווישען אנדערן אינטערעסאנטען מאטעריאל ענטהאלטען ארטיקלען, געדיכטע און פעליעטאנען פון

הלל צייטלין, אברהם רייזען, עזרא גאלדין, מנחם, ל. ניידוס, דער וואנדערער, ב. עפעלבוים, ז. סעגאלאוויטש, י. אונגער און אנדערע.

פרייז 3 קאפ.

קופאן № 102

ערער לעזער, וואס שטעלט צו וועלכע 10 קופאנען בעקומט פרעמיע 2 העפטען א באנד יודישע געשיכטע (פון פראפ. גרעץ).

אלס פרעמיע פון „יאדוער מאגענבלאט" נור פאר 20 קאפ אבאנד.

וועלט-נייעס.

ווילבערנע צייהן.

פון ניו-יארק מעלדעט מען מיט: אין בראגוויל האט איינער ארויסגעריסען א שטארק וואונדער א קינד פון 9 חדשים יוסף פערעק, ביי עריסע עלטערן, וועלכע בעקומט איצט די צייהנדלעך אין אלע ועגען זיי פון ווילבער-קאליר. שוין צו 6 חדשים האט דאס קינד בעקומען דאס ערשטע צייהנדל אין מויל פון ווילבער-קאליר, אבער מען האט גערעכענט, אז דאס איז נאר אזא מאמענטאלע ערשיינונג. איצט בעקומט דאס קינד די איבריגע צייהנדלעך און אלע זענען זיי פון דער זעלבער קאליר. עס העלפט נישט קיין וואשען און פוצען. ווי די צייהן-דאקטוירים-ערקלערען, זענען די צייהנדלעך געזונדע און נארמאלע נאר די ווילבער-קאליר קאנען זיי נישט ערקלערען.

* *

די פאריזער טעאטערן.

די פאריזער טעאטערן דארפען צופרידען זיין מיט'ן יאהר 1913, ווי האבען אין דעם יאהר געהאט א געמיינזאמע הכנסה פון 68,452,395 פראנק, דאס הייסט איינענטליך אזא סומע וואס די טעאטערן האבען נאך ביז איצט נישט געהאט, ווי מען זעהט אבער ווי אזוי די סומען צופאלען זיך איז דאס בילד נישט אזוי פרעהליך, דען דאס רוב סומען פאלען צו די קינא-טעאטערן. די רעגירונגס-טעאטערן האבען נאך געהאט א גרויסען דעפיציט, ווי אלע צוואמען (גרויסער אפער, קאמישע אפער, טעאטער פראנסע און אדעאן) האבען געהאט א הכנסה פון 8,963,000. די פריוואט-ביהנען האבען געהאט 26,138,000 פראנק, די איבעריגע סומען צופאלען זיך אויף די פאריזער קינא און וואריעטע טעאטערס.

* *

שריפטשטעלער פסעוודאנימען.

א פראנצויזישער זשורנאל פלוידערט איבער וועגען די פסעוודאנימען פון די שריפטשטעלער אין פראנקרייך. אין פאריז איז נישטא איין שריפטשטעלער און זשורנאליסט, וועלכער זאל נישט האבען עפיס א פסעוודאנים. עס מייסטען שרייבען זיך מיט עהרען טיטלען ווי „פאן, באראן א. ז. וו. אנדערע ווידער נעבוירענע פון ארעל נעבען זיך פראסטע נעמען, פרויען שריפטשטעלערינס נעבען זיך מענער-נעמען, זשורנאליסטען טראכטען זיך אויס פערשיעדענע ווערטער אלס אונטערשריפט, אזוי גיבט עס אין דער פראנצויזישער פרעסע אונטערשריפטען ווי: „גענעראל X X X, היסטאריקוס, א דיפלאמאט, דאן קאפריצא פלאמבורג און אנדערע. עס האבען אבער אויך אנדערע פיעל פסעוודאנימען, איינינע שריפטשטעלער אין פאריז האבען ביז 10 פסעוודאנימען, 3 זשורנאליסטען צו עטליכע אין דרייסיג פסעוודאנימען. די גרעסטע צאהל פסעוודאנימען האט געהאט—וואלטער, ער האט געהאט נישט ווע־ניגער ווי 160 פסעוודאנימען.

יאהאן פאן ווילדענראדט.

„דער יודישער פירשט".

א שפאנענדער היסטארישער ראמאן.

(ספעציעל בעארבייט פאר'ן „לאדזער מאגענבלאט").

(46

ניינטער קאפיטעל.

I.

שמעון'ס וויטערדיגע פלענער.

שרעקליך איז געווען שמעון'ס קללה, נאר די געליעבטע האבען עס נישט געהערט און אויך קיין אהנונג נישט געהאט פון דעם.

יוסף איז אוועק צום סולטאן און מיט הארציגע און אויפריכטיגע ווערטער איהם געדאנקט פאר זיין גרויסען חסד צו איהם. דער סולטאן האט איהם גרויסמיטיג מוחל געווען, דען ער האט פון אלץ געהאט פערגעסען. און ווייל ער האט דעם פארפאל צווישען זיינע בעאמטע גיט געדענקט, האט ער געהאלטען, אז יוסף איז געווים גערעכט און דער גרויסוויזיר האט געגען איהם געמאכט אן'אינטריגע.

יוסף איז געווען איבערגליקליך און זעהענדיג, ווי אלע אנדערע וויזירען ווענען צו איהם אזוי גוט און זוכען זיין פריינדשאפט און נאהענטקייט, האט ער איינגאנצען פערגעסען אן דער שנאה פון גרויסוויזיר, וועלכער האט אלץ נאך נישט פערלוירען די האפנונג יוסף'ן אראבצורייסען פון וועג...

יוסף'ס פרייד און זיין צופריעדענהייט האט אויך געווירקט אויף אלע זיינע נאהענטע, און אויך לעאנארא, גראציע און נתן האבען פערגעסען אלע ביטערע מינוטען פון דער נאהענטער פערגאנגענהייט און זייערע פנים'ער האבען געשטראהלט פון פרייד.

די גוטע שטימונג פון פירשט איז אויך אריבער אויף אלע בעדיענטע, קנעכט און דיענסטען און אלץ אין פאלאץ האט געלאכט און פרעהליך געטהון.

ער האט אבער מיט לעאנארא נאך נישט חתונה געהאט, דען לעאנארא האט געוואלט וואוינען א לענגערע צייט צוזאמען מיט גראציע, וועלכע איז איהר געווארען ווי א צווייטע מוטער, כדי איהר הארץ זאל פאלשטענדיג אויסגעהיילט ווערען פון די טיעפע וואונדען, וואס די לעצטע צייט האט ביי איהר איבערגעלאזט. זי האט אויך געוואלט, אז פאר איהר חתונה מיט יוסף זאל איהר געליעבטער איינגעהמען קריסין און זי זאל אויך אריבערגעהן צום יודישען גלויבען.

גראציע האט איהרע פלענער אונטערשטיצט און בעזונדערס איז זי צופריעדען געווען, וואס לעאנארא וויל ווערען א יודין. זי האט געהאפט דערמיט פאלשטענדיג צו פערמאכען די מיילער פון יוסף'ס שונאים, וועלכע האבען אונטערגעטומעלט, וואס ער געהט חתונה האבען מיט א קריסטין.

יוסף'ס מוהמע האט אין דער צייט, וואס זי האט געוואוינט אין קאנסטאנטינאפעל דערקענט, אז צווישען די יודען זענען אויך פארהאן פיעל, וואס זענען שונאים און געגענער יוסף'ן.

זי פלעגט אפט קומען דאוונען אין שוהל, וואו מען פלעגט זי אויפנעהמען זעהר פריינדליך צוליעב די גרויסע נדבות, וואס זי פלעגט צוטיילען. מיט איהר קלוגען אויג האט זי אבער בעמערקט, אז כאטש מען איז איהר אין די אויגען פריינדליך קוקט מען אויף איהר א ביסעל קרום. זי האט זיך אויך איבערצייגט, אז צווישען יוסף'ן און זיינע ברידער ליגט א גרויסער תהום און דאס וועט נענוג שטערען יוסף'ן אויסצופיהרען זיינע פלענער.

מיט איהר גרויסער חכמה האט זי שנעל ערווארבען א סך גוטע פריינד צווישען די אנגעזעהענסטע יודען פון קאנסטאנטינאפאל מיט דער האפנונג, אז אין א נויטיגער מינוט וועט זי דורך זיי קאנען יוסף'ן אונטערשטיצען אין א קריטישער לאגע.

פאר איינעם האט אבער גראציע שטארק מורא געהאט: דאס איז געווען שמעון...

דעם רב'ס זוהן איז געווען ווי פריהער טריי יוסף'ן און אלץ, וואס ער האט איהם בעפאהלען האט ער ערפילט. דאנא גראציע האט אבער פון זיינע ברענענדע אויגען ארויסגעלעזען, אז צוליעב זיין קנאה צו גאט און צו זיין פאלק וועט ער יוסף'ן קיינמאל נישט מוחל זיין דעם שריט, וואס ער געהט טהון—חתונה צו האבען מיט לעאנארא!...

נישט איין מאל האט זי שטילערהייד אפגעוויפט דערמאהנענדיג זיך, וואס אזא פאנאטישער יונגערמאן קאן בעגעהן אין א הייסער מינוט...

גראציע האט איינינע מאל געוואלט יוסף'ן אויפמערקזאם מאכען, אז ער זאל זיך היטען פאר שמעון, נאר זי האט דערצו קיין מוט נישט געהאט; זי האט נישט געקאנט בעטריבען די הערצער פון די געליעבטע און זיי עפענען די אויגען אויף דער געפאהר, וואס האט זיי ערווארט פון שמעון...

זי האט דערום בעשלאסען צו שווייגען און אכטונג צו געבען אויף שמעון'ס אלע שריט, שפיאנירען אלע זיינע גענג, איהר האט זיך שפעטער אויסגערוכט.

אז שמעון וועט יוסף'ן קיין שלעכטס נישט טהון.

די קלוגע פרוי האט אבער א טעות געהאט. דאס פייער פון האס צו יוסף'ס געליעבטער איז ביי שמעון'ן אין הארצען אלץ גרעסער געווארען און איז ענדליך פערוואנדעלט געווארען אין א פלאקער.

שמעון האט אבער זיך בעמיהט צו בעהאלטען זיינע געפיהלען. ער האט זיך געהאט איבערצייגט, אז יוסף וועט שוין אויף דעם וועג, וואס ער האט פאר־אויסגעצויגען נישט געהן און אין זיין הארצען האט זיך דערום דערוועקט א פייעריגער וואונש צו פערטיליגען איינגאנצען דעם פערבלאנדזשעטען יודישען פירשט ווען איהם וועט זיך נישט איינגעבען איהם צוריקצוברענגען אויף א גלייכען וועג.

ער האט אבער בעשלאסען נאך אבצוווארטען.

דער גורל פון זיין פאלק איז איהם געווען זעהר נאהענט און ער האט געוואוסט, אז ווען ער וועט איצט שטערען יוסף'ן ארער איהם פערטיליגען, וועט די ישועה אויף יודען אזוי שנעל נישט קומען...

דאס האט ער זיך שטארק צום הארצען גענומען, נאר מוחל זיין יוסף'ן האט ער נישט געקאנט.

— איידער אזא פיהרער—האט ער נישט איין מאל ביי זיך בעשלאסען— זאלען יודען בעסער זיך וואלגערן נאך הונדערטע יאהרען אין גלות...

שמעון האט דערום גענומען זיך ארומקוקען ארום זיך אפשר וועט ער געפינען א פאסענדערע פערזאן צווישען יודען, וועלכער זאל בעסער טויגען פאר א פיהרער ביי זיין פאלק...

אזוי ארום האט ער פון איין זייט נאך געהאפט יוסף'ן צוריקצוברענגען צו דעם וועג, וואס ער האט אנגעמערקט. און פון דער צווייטער זייט געזוכט אנדערע פערזאנען אויף יוסף'ס ארט, ווען דער ערשטער פלאן וועט זיך איהם נישט איינגעבען.

ער האט אויך צווישען די קאנסטאנטינאפאלער יודען געפונען צוויי אנגעזעהענע פערזענליכקייטען: ר' משה אלמושנינו און דעם דאקטאר שלמה בן נתן אשכנזי; ביידע זענען געווען גרויסע יודען און אויך נאהענט צו דער רעגירונג און בעזונדערס בעפריינדעט מיט'ן גרויסוויזיר...

איידער שמעון איז צוגעטראטען דעם צווייטען פלאן אויסצופיהרען האט ער בעשלאסען קיאר צו מאכען יוסף'ס כוונות און איהם אויך רופען אויסהערען די שטים פון יודישען פאלק.

ווען יוסף וועט די שטים פון פאלק נישט הערען—האט ער זיך געטראכט— דאן וועט ער בלייבען פערשאלטען אויף אייביג!

(פארזעצונג פאלגט)

פערבייגעהענדיג.

ל"ג בעומר.

ל"ג בעומר—דאָס איז דער אייניצי־גער יודישער קינדער יום־טוב. א מין פאָלקס־יום־טוב, פאַר קינדער.

פערשיעדענע לענגערע האָט דאָס פאָלק וועגן דעם ל"ג בעומר־יום־טוב. איינע פערחיקעלטער פאַר דער אנדערער, און קיינע פון זיי האָט נישט אין זיך קיין שום געניע ערקלע־רונג פאַר דעם יום־טוב. איבערהויפט פאַר ל"ג בעומר אלס קינדער יום־טוב.

די הויפט־לענגערע וואָס איז פער־שפּרייט צווישען פאָלק איז די—וועגען דער עפּידעמיע, וואָס האָט געהערשט אין דער צייט צווישען די תלמידים פון ר' עקיבא און וועלכע האָט אין ל"ג בעומר אויפגעהערט, אָבער אויב דאָס איז געווען א מאַטיוו פאַר א פייערונג אין פערלויף פון עטליכע יאָהר נאָך דער דערמאָהנטער נעשיכטע, האָט אָבער דער יום־טוב נישט געקאָנט בלייבען ביי יודען א שטענדיגער יום־טוב, א יום־טוב וואָס זאָל ווערען א פאָלקס־אייגענטום. איינער פון די פאָלקס־ימים־טובים.

אין דערצו נאָך, וואָס האָט פאַר א שייכות דער יום־טוב צו קינדער? זאָל דאָ ווירקליך דאָס וואָרט „תלמידים" שפּיעלען א ראָליע? אָבער די תלמידים זענען נאָך נאָנץ ווייט פון זיין—קליינע קינדער, שילער, די 24 טויזענד תלמידים פון רבי עקיבא, דאָס איז דאָך נעווען אין א העכערען זין, נעמליך, זיין גייסטיגע השפעה אויף דעם גאַנצען דור.

דערצו—די קינדער־מנהגים פון ל"ג בעומר: דאָס שיסען, דאָס נעהן אויפ'ן פעלד, דער רבי מיט די תלמידים צו־זאַמען, און דער גאַנצער אָרט פערברענגען דעם טאָג, וואו עס האָט זיך געפיהרט פריהער און אויך א צט אין די יודישע חדרים—

נאָר, איבריג צו גרייבלען זיך, דער דאָזיגער פאָלקס־יום־טוב פערדיענט, אז מיר זאָלען איהם פערשענערען בע־פוצען. ארייגגעבען אין איהם א נאַציאָ־נאַלען אינהאלט, אום ער זאָל קאָנען ווייטער עקזיסטירען.

מיר זענען זעהר ארים אין ימים־טובים און איבערהויפט אין פאָלקס־ימים־טובים. דערביי ווייסט ל"ג בעומר אלס קינדער און פאָלקס־יום־טוב, האָבענדיג אונטער זיך א גרויסע טרא־דיציע געקאָנט זיין ביי אונז א שענער און א ליעבער יום־טוב.

ל"ג בעומר פאַלט אָפט אויס אין מאַי, די נאַטור בליהט אויף, דאָס קינד וויל ארויסגעהן אויפ'ן פעלד און אַלליין א שטיק פון דער נאַטור, זיך צוזאַמען מיט איהר נאַטור, זיך צוזאַמען מיט איהר אויפלעבען. דאָס קינד וויל לויפען, שפּרינגען, אזוי גלאַט וועט דער יוד פרעגען „לשמחה מה זו עושה?"—א יום־טוב אָבער איז שוין עפּיס אנדערש.

אין ארץ־ישראל איז שוין דער ל"ג בעומר געוואָרען אנ'אמת'ער פאָלקס־יום־טוב, וועלכער קאָנצענטרירט זיך ארום די פייערונג פון דער יאָהרצייט פון ר' שמעון בן יוחאי אין טירון. דאָרט ווערט דער דאָזיגער פאָלקס־יום־טוב געפייערט מיט געזאַנג און טענץ, און מיט הדלקות פון ליכט אויפ'ן קבר א. אז. ו. אָבער עס איז אספק, צי אין דער ווייטערער צוקונפט, אין די קומענדיגע דורות וועט דער יום־טוב דאָרט אויך בלייבען ביי דער איצטיגער פאָרם, דאָס ענין „פערהילינען טויטע" און „טאַנצען אויף קברים" איז פרעמד דעם יודישען גייסט. און בעזונדערס דעם גייסט פון דער יודישער אויפ־לעבונג. דאָס ענין פון „הדלקת הנרות" ווער וואהרשיינליך מיט דער צייט פער־שוואונדען און דער יום־טוב וועט בע־קומען ארייגעס חאַראַקטער פון אנ־אויפלעבונגס יום־טוב און נישט טראָגען אין זיך מעהר דעם „ריח פון טויט".

אין גלות—א קינדער יום־טוב און אין ארץ־ישראל א פאָלקס־יום־טוב—אָט דאָס קאָן און וועט זיין די וואהרשיינ־ליכע ווייטערע ענטוויקלונג פון ל"ג בעומר.

צבי.

וואָס הערט זיך אין לאָדז?

די ל"ג בעומר־פערווייַלונג פון „הזמיר".

מיר מאַכען נאָך א מאָל אויפמערק־זאַם אויף דער הייַנטיגער פערווייַלונג פאַר קינדער, וואָס דער „הזמיר" ארדענט אייַן אין שטאָדטישען פּארק אויף דזיעלנא גאַס.

דאָס פּראָגראַם פון דער קינדער־פערווייַ־לונג איז הייכסט אינטערעסאַנט און פער־שיעדענאַרטיג און מען דאַרף ערוואַר־טען, אז די יודישע קינדער וועלען מאַ־סענווייז בעזוכען די הייַנטיגע פערווייַלונג.

ווי אלע פערווייַלונגען, וואָס דער „הזמיר" ארדענט אייַן, וועט אויך דער דאָזיגער קינדער־יום טוב, דער ערשטער אין דער אייַנציגער אין זיין ארט שטאָדט, אָהן א שום ספק זיין א געלונגענער אין יעדער בעציעהונג. צו דער פערווייַלונג זענען געמאַכט גע־וואָרען גרויסע הכנות און עס זענען צוגעגרייט געוואָרען פערשיעדענע אינ־טערעסאַנטע אינבערראַשונגען, אזוי אז דער הייַנטיגער ל"ג בעומר וועט זיך ווירקליך פערוואַנדלען אין א שייַנעם יום־טוב פאַר די הונדערטער לאָדזער קינד ר, וואָס נויטיגען זיך אין אזא פעסט אין דער פרישער פרייַער נאַטור.

אין אָוועגד וועט אין גאָרטען אויך זעען אייַנגעאָרדענט א פערווייַלונג צאַר דערוואַקסענע מיט אנ'אינטערע־סאַנטע פּראָגראַם, אין וועלכען ס'וועט זיך בעטייַליגען דער כאָר פון „הזמיר".

א סאַנאַטאָ יום פאַר שווינדזיכטיגע.

(נ) די ליגע צו קעמפען געגען שווינדזוכט אין איצט בעשעפטיגט מיט'ן דורכפיהרען דעם פּראָיעקט פון אויס־בויען א סאַנאַטאָריום פאַר שווינדזיכ־טיגע. כדי דעם פּראָיעקט צו פערווירק־ליכען האָט די פערוואַלטונג פון דער ליגע זיך געוענדעט אין הויפט־פער־וואַלטונג פון די קייזערליכע גימער אין פוילען וועגען פערפאַכטען דער ליגע 20 מאָרגען לאַנד אין קייזערליכען וואַלד צווישען בושעווען און סטריקאָוו. לויט די ידיעות, וואָס די ליגע האָט איצט בעקומען, וועט מען דעם וואַלד פערפאַכטען.

באַלד ווי מען וועט די פערפאַכטונג בעשטעטיגען וועט די ליגע צוערשטען אויסצופיהרען איהר פּראָיעקט. צום ערשט וועט אויסגעבויט ווערען א גרויס־ער פּאַוויליאָן אין שפּעטער, יעדעס איהר ווייטערדיגע פּאַוויליאָנען. אין בוי־פאַנד האָט די ליגע שוין אנ'ערך 38 טויזענד רובל. לויט'ן פּראָיעקט וועט ביים סאַנאַטאָריום אויך אייַנגעפיהרט ווערען א בשר'ע קוך פאַר יודען, א שו־לע פאַר שווינדזיכטיגע קינדער א. ד. נ.

פון „באַנד־פערבאַנד".

(נ) די פערוואַלטונגס־קאָמיסיע, אין וועלכער ס'נעהען ארייַן די ה"ה יאַקוב בראַטבערג פון דער פירמע „הימעלפאַרב און בראַטבערג", וואָלף האַלבערשטאַרט פון דער פירמע „הערשענבערג און האַל־בערשטאַרט. יחכון מייטעלבוים פון דער פירמע „נעברידער טייטעלבוים", סאַ־לאָמאָן יאָסער, ס. סימאַנאָוויטשי פון דער פירמע „ברוק און סימאַנאָוויטשי" און יוזעף ב. ראָזענבלאַט פון דער פירמע „פאַבריקאַנט און ראָזענבלאַט".

פון „באַנד־פערבאַנד".

(נ) די פערוואַלטונג פון „בראָפעס־יאָנעלען ארבייַטער־באַנד־פערבאַנד" האָט זיך געוועגדעט מיט א ביטע צום פעטריקאָווער גובערנאַטאָר, צו ערלייכען עפענען כיים פעראַיין אנ'אינוואַליידען־קאַסע, פון וו לכער די טיגליעדער, וואָס וועלען אין פערלויף פון 10 יאָהר איינצאָהלען אין דער קאַסע צו 5 קאָפּ. וועגען אלעמען אין דער קאַסע צו 5 קאָפּ. אייַנצאָהלען אין דער קאַסע צו 5 קאָפּ. וועגען אלעמען אין דער קאַסע צו 5 קאָפּ. צאָהלט צו 3 רובל א וואָך. די מיט־גליעדער וואָס וועלען אייַנצאָהלען וועגען אייַנצאָהלט צו 15 קאָפּ. וועלען בעקומען אויסגעצאָהלט צו 4 רובל א וואָך. און די וואָס וועלען אייַנצאָהלען צו 20 קאָפּ וועגען אייַנצאָהלט צו 5 רובל א וואָך.

א נרעסערע גרופּע ארבייַטער אין דער באַנד־אינדוסטריע פון וואַרשאָ האָ־בען זיך נ"ווענדעט מיט א ביטע צום דערמאָהנטען פערבאַנד וועגען עפענען א פיליע פון פערבאַנד אין וואַרשאָ. דער פערבאַנד האָט די ביטע צוגעזאָגט צו ערפילען.

וועגען „יודישען קעלנער־פעראיין".

(נ) מיט א צייט צוריק האָט א גרופּע יודישע קעלנער דערלאַנגט א ביטע אין פעטריקאָווער גובערנסקע קאַמיסיע פאַר פעראַיינס־אָנגעלעגענהיי־טען וועגען ערלייכען עפענען אין לאָדז א פּראָפעסיאָנעלען „יודישען קעלנער־פעראַיין". די ביטע אין דורך דער קאָ־מיסיע אָפּגעוואָרפען געוואָרען, ווייל אייַ־נער פון די גרינדער איז א מיטגליעד־ריגער. די גרינדער פון פעראַיין האָבען איצט אויסגעבעסערט אין אויפסניי אייַ־נעשיקט אין גובערניע די ביטע הענען כעשטעטיגען זייער פעראַיין.

א גרויסע נדבה.

(נ) מיט אייַנגע טעג צוריק האָט דער הייַנגער אָנגעזעהענער פירנער און גרויס־אינדוסטריעלער, ה' מאַקס ראָזענ־בלאַט בעזוכט דאָס סאַנאַטאָריום „אוו־דראַוויסקא". וואו ער האָט זיך בעקענט מיט די גרויסאַרטיגע אייַנריכטונגען פון סאַנאַטאָריום. דאָס סאַנאַטאָריום האָט אויף איהם געמאַכט אזא גוטען אייַ־נדרוק, אז ער האָט מנדב געווען 5000 רובל אויף אייַנצוואָרענען אין סאַנאַטאָריום קאַנאַליזאַציע און ביאָלאָגישע פילטערן.

וועגען סכסוד אין בראַמבערג'ס וואַרשטאַט.

מיר האָבען נעכטען געבראַכט א נאָ־טיץ וועגען א שטרייק אין פ. בראַמ־בערג'ס שניידער־וואַרשטאַט (בעטריקאָ־ווער 6 №). ווי עס ווייזט זיך איצט ארויס, איז אונזער נאָטיץ נעווען נישט גאָר ריכטיג.

דער סכסוך האָט אויסגעבראָכען ניט צוליעב א שטרייק פון די ארבייַטער, נאָר צוליעב דעם, וואָס מען האָט פלוצלונג אלע ארבייַטער אָהן א שום סבה ענטזאַגט פון דער ארבייַט. די ארבייַטער האָבען דערום נעגרינדעט צוזאַמען אנ'אייַנעגעם וואַרשטאַט. מען האָט א טייל פון זיי נעהאַט ארעסטירט, אָבער באַלד צוריק ארויסגעלאָזט. גע־פינעדיג, אז זיי זענען נערעכט אין דעם סכסוך.

פערשיעדענעס.

— דאָס הייַנטיגע קינעמאַטאָגראַפ־טעאַטער „קאַסינאָ" וועט אין ניכען ארייַבערגעהן צו אנ'אקציענגעזעלשאַפט.

— דאָס מיניסטעריום פון אייַנערען האָט ערלייכט צו אסיגנירען פון דער שטאָדט־קאַסע 200 רובל פאַר דער אלמנה פון סטריזש ארקושעווסקי, וועלכער איז דערהרג'עט געוואָרען נאָכ־יאָגענדיג באַנדיטען.

— די פירמע „גוסטאַוו זאָליך" וועלען איצט אונטערשרייבען „פּראָקורא" ערהיין זאָליך און אלפרעד זאָליך.

— (נ) די הייַנטיגע פאַסט האָט בע־קומען א ציַרקולאַר, אז פון איצט אָן וועט פערוועהרט ווערען איבער צו־שרייבען שפּאַר־נעלדער אויף א צווייטען נאָמען, ווי עס האָט זיך בייַ אהער פּראַקטיצירט.

— (נ) דער פעטריקאָווער גובערנא־טאָר האָט ערלייכט יצחק קרויזע'ן צו עפענען א מזכאַניש שטרומפּף־פאַבריק אויף נאָווא־צעגעלניאַנא 36.

— (נ) די לוין־וועבער פון יעקב משה פריעדמאַן (הסכאַרניא 64) האָבען פערשטרייקט. ארויסשעלענדיג א פאַ־דערונג צו העכערן זיי דעם לוין אויף 25 פּראָצענט.

די היטעל־מאַבער סעריציע ביים „האַנדווערקער־קלוב".

(נ) פאָרגעסטערן אין אָוועגד איז אין „האַנדווערקער־קלוב" (זאַוואַדזקא 5) פערוואַלטונגס־קאָמיסיע פון דער סעקציע פון היטעל־מאַבער און קירשנער ביים האַנדווערקער־קלוב. צו וועלכער ס'זענען געקומען פיעל נייע פּעראָנען וועלכע האָבען זיך פערשריבען אלע מיגליעדער ביי דער סעקציע. די פער־זאַמלונג ארבייַטען אויס די תקנות פון דער סעקציע און וועהלען א פּרעזאַוואַל־טונג, וועלכע זאָל מען אויס־פיהרען אין וואַרשאָ.

א מאַרד־פּראָצעס.

(נ) אין דער וואַרשעווער סידעבנע פּאַ־לאַטע איז אין פערלויף פון די לעצטע צוויי טעג בעהאַנדעלט געוואָרען דער פּראָצעס פון 20־יעהריגען באַלעסלאַוו טשערחונסקי אין פון 22־יעהריגען הלאַדזיסלאַוו פּאַד־ביעלסקי, וועלכע זענען דורכ'ן פעטרוקאָ־ווער בעזירק־גערעכט פאַר א מאָרד בע־שטראָפט געוואָרען. דער ערשטער מוט צוהיי יאָהר אין אַכט הונדערט טרעסע אין דער צווייטער מוט דרייַ יאָהר אַרעסטאַנטען־ראָטע.

די בעשטראָפטע זענען סיט'ן אויגוסט נישט ציפרועדענעבליעבען און זענען אינ־נעקומען מיט אנ'אפּלאַצע אין דער וואַר־שעווער סידעבנע־פּאַלאַטע. אלס זייער פער־טרויער איז ארויסגעטרעטען דער לאַדזער אדוואָקאַט א. אינער. צום פּראָצעס האָט מען ארויסגעריפען 15 עדות.

די אויבענערמאָהנטע זענען בעשולדיגט געווען, אז זיי האָבען דעם 25 אפּריל 1913 מיט'ן צוועק צו בעזוויגען פון וועגן זייער פאָנד א געוויסען פּראָצענט פון אַ אנ'אַגאַל אין לאַדז אויף נלא־וואַצקא נאַס № 4 אין איהם מיט סעסערס אויפ'ן אָרט דערהרג'עט. דער פּעט־יקאָווער בעזירק־גערעכט האָט דן בעשולדיגטע בעשטראָפט.

אין דער ארשעווער סידעבנע פּאַלאַטע האָט זייער פערטיידיגער אויפגעוויזען, אז דער בעשולדיגונגס־אקט איז נישט רופטיג צינויפגעשטעלט געוואָרען, ווייל דו בעשול־דיגטע האָבען נישט אָרגאַנאַזירט קיין אָפּאַל אויף סאַבאַצקי'ן, דער לעצטער אזוי דער־הרג'עט געוואָרען בעת א שלעגערײַ. אזוי וועלכע ס'האָבען זיך בעטייליגט בוי 10 פּערזאָן. דו אויספאַרשיגונגס־מאַכט האָט דערי־בער נישט נעקענט נעגוי פעסטשטעלען, צו דו בעשטראָפטע זענען דו אמת'ע מערדער. דו פּאַלאַטע האָט איינגעשטימט דערסיט אין האָט דעם בעשולדיגטען פּאַדביעלסקי אתנאַנצען בעפרייט. טשערחונסקי'ן האָט דו פּאַלאַטע נעענדערט דעם אירטייל פון דרייַ יאָהר אַרעסטאַנטען־ראָטע אויף 3 חדשים טירסע.

ערמאָרדעט אנ'אונבעקאַנטען.

אין דער נאַכט פון דיענסטאָג איז מיטהאָך אין אויף רשנאָווסקא נאַס פאָרגעקומען פאָלגענדע ערמאָרדונג: ארום 1 א זייגער אין דער נאַכט זענען אייַנינע פּעריזאָן דורכגעגאַנגען די רשנאָווסקא נאַס און צוויישען זיך עפּעס נעקריגט. פאַר'ן הויז № 56 זענען די אומבעקאַנטע געבליעבען שטעהן און אייַנעם נעגומען שלאָגען. ער איז אנידערגעפאַלען אויף דער ערד און די אנדערע זענען פערשוואונדען געוואָרען. אייַנינע שכנים פון דערמאָהנטען הויז זענען ארויסגעלאָפען אין צום שוער־פערתאַנדעטען ארויסגעריפען פּאַנאַ־מאַריוו. איהם צו ראַטעווען איז געווען צו שפּעט — ער איז געווען טויט. מען האָט ארויסגעריפען פּאָליציי. וועלכע האָט דעם ערמאָרדעטען אויפגעגע־פיהרט אין טויטען־שטיבעל ביי'ם אלעק־סאַנדער שפּיטאַל. ביי'ם ערמאָרדעטען האָט מען קיין שום דאָקומענטען נישט געפונען. ווי מען רעכענט איז עס געווען א נקמה.

אַראַבגעפאַלען פון דריטען שטאָק.

(נ) פאָרגעסטערן אום 7 א זייגער פערנאַכט איז אויף גובערנאַטאָרסקא נאַס בעת'ן שפּיעלען זיך אויפ'ן פענסטער פון דריטען שטאָק ארויסגעפאַלען אויפ'ן נאַס די 5־יעהריגע זאָפיא קאַוואַלסקי, אראָפּגעלענדיג אויפ'ן שטיין־פּרוק האָט זי זיך צופיראָכען די הענד און פיס און אויך בעקומען א געהירן־ערשיטערונג, אין א נוסס'דיגען צושטאַנד האָט זי פאַנאַטאָוויץ אָפּגעפיהרט אין קינדער־שפּיטאַל אנא־מאַריא, וואו זי איז בייַ־נאַכט געשטאָרבען.

פערגעקומען א פערזאַטלונג פון דער סעקציע פון היטעל־מאַבער און קירשנער ביים האַנדווערקער־קלוב. צו וועלכער ס'זענען געקומען פיעל נייע פּעראָנען וועלכע האָבען זיך פערשריבען אלע מיגליעדער ביי דער סעקציע. די פער־זאַמלונג הכנסה פון הייַנטיגען אָוועגד שענקט די דיריגענטען פון ארויס־סען מעאַמער לטובת דער טויב־שטומען־שולע „עזרת אלמים".

די טויב־שטומען־שולע פון „עזרת אלמים" איז געוואָרען א וויכטיגע אנ־שטאַלט אין אונזער שטאָדט און האַלט שוין איצט אויס א גרויסע צאָהל שי־לער. די בעדייטונג פון דער הילף, וואָס די שולע גיט איהרע שילער, לאָזט זיך אין ווערטער ניט אָפּשאַצען; מען דאַרף ראָם זעהען מיט די אייגענע אויגען, אום צו פערשטעהען, וויפיעל פר. בירנבוים האָט שע־געזונען? זי פערדיענט א בעזונדער קאַפּיטעל. נאָר צוליעב מאַנגעל אין אָרט וועלען מיר זאָגען קורץ: זי איז א נאַטס־געבענשטע זיינגערין, וועלכע קאָן זיין א ציהרונג פאַר דער שענסטער אָפּערא.

ה' בוימגאַרטען האָט גאַנץ שע־פאַרגעשפּיעלט דעם שעהנעם קאָנצערט a Moll פון Vivaldi אָבער דאָס אָרקעסטער האָט איהם אנ'שולה געטהון דערמיט וואָס עס האָט איהם צושטאַרק בעגלייט.

ה' לעוויטין האָט געמאַכט א פּרעכ־טיגען אייַנדרוק אין זיין סאָלא אין דריטען מייל פון „שמשון".

בכלל איז דער עהרען־אָוועגד אריי־בער זעהר געלונגען און דאָס פּובליקום האָט אלע אנמייל־נעהמער אין בעגאַ־דערס דעם ה' קאָפּף וואַרים בעגריסט מיט רוישענדע אָוואַציעס און אויך אונטערגעטראָגען דעם בעגעפיציאַנט בלומען און מתנות.

D-ski.

פון וואַרשאָ.

דער פּראָצעס פון די „82".

פאָרגעסטערן אום 1 א זייגער בייַ נאַכט האָט זיך אין וואַרשויער סודעבנער פּאַלאַטע בעגאָנען דער הויפּט־פּראָצעס קעגען אלעמען אין דער היסן פון מענדעל סאַנ'ען, וואָס האָט געפאָרערט אזוי פיעל אנשטרענגונג ווי סאָלאָ כאָר און אָר־קעסטער. מען מוז איהם נאָכזאָגען דעם שבח, אז ער האָט זיי אויסגעפיהרט קאָרעקט אין פּרעציז. פר. לאַקס האָט מיט הארץ אין מוזיקאַליש'ען געפיהל געזונגען און איהר שטימע האָט אין דער סאָלאָ אזוי פיעל געקלונגען, אז עס איז ווירקליך צו בערויערען וואָס אזוי א פיינע שטימע האָט אין אזא פּרעכטיג געקלונגען. ווי אויך אין מוזיקאַליש'ען געפיהל געזונגען. אין איהר שטימע האָט אין דער סאָלאָ אזוי פּרעכטיג געקלונגען. אז עס איז ווירקליך צו בערויערען וואָס זיך אין אזא פּאַלאַקאַמאַ־טורע אויף דעם מוזיקאַלישען שולע געבייט.

ה' לעוויטין האָט געמאַכט א פּרעכ־טיגען אייַנדרוק אין זיין סאָלאָ אין דריטען מייל פון „שמשון".

בכלל איז דער עהרען־אָוועגד אריי־בער זעהר געלונגען און דאָס פּובליקום האָט אלע אנמייל־נעהמער אין בעגאַ־דערס דעם ה' קאָפּף וואַרים בעגריסט מיט רוישענדע אָוואַציעס און אויך אונטערגעטראָגען דעם בעגעפיציאַנט בלומען און מתנות.

D-ski.

פון וואַרשאָ.

דער פּראָצעס פון די „82".

פאָרגעסטערן אום 1 א זייגער בייַ נאַכט האָט זיך אין וואַרשויער סודעבנער פּאַלאַטע אָנגעהויבען דער פּראָצעס פון די 82, וועלכע ווערען אָנגעקלאָגט פאַר נעהערען אין דער ד"ר רודזקי איז קראַנק אויף „שלעפּע" קישקע.

נעכטען האָט זיך אָנגעהויבען דאָס לייענען פון בעשולדיגונגס־אקט, וואָס ס'וועט געדו־ערען צוויי טעג.

די פערהאַנדלונגען קומען פאַר בייַ פער־מאַכטע טירען.

רעדאַקטאָר:	י. אונער.
אויסגעבער:	(ע. האַמבורסקי. (א. טענענבוים.

גרויסעס טעאַטער דיר. י. זאַנדבערג.

ווער ס'וויל לאַכען

און זיך זעלטען נוט ווייַלען, זאָל קומען הייַנט דאַנערשטאָג האַלב 9 אבענדס אין גרויסען טעאַטער, קאַנסאַנאַנינער 16, וואו עס וועט פאָרקומען

צום ערשטען מאָל אין לאָדז

א אבענד פון אויסערגעוועהנליכען הומאָר און סאַטירע אונטער'ן נאָמען

„אלוסטיגער אבענד"

מיט פיעל פרעהליכע און לעבעדיגע נומערן... אויסגעפיהרט פון די בעסטע אַרטיסטישע קרעפטען פון מין טעאַטער.

אויספיהרליכעס אין די פּראָגראַמען.

די אייַנקינפטע שפּיענדע איך צו גונסטען פון דער טויב־שטומען־שולע „עזרת אלמים".

בילעטס צו דעם ראָזיגען זעלטענעם אָבענד בעקומט מען טער אין דער קאַסע פון גרויסען טעאַטער. מיט אַכטונג

5581 דירעקטאָר י. זאַנדבערג.

מארגען פרייטאָג צונאַכטס זעקסטער נאַסטראַל

פון דער גרויסער קינסטלערין די פון אלען אנערקענטען בעסטע יודישע דראַ־מאַטישע שויספּיעלערין, וועלכע האָט זיך ערוואָרבען א גרויסען נאָמען אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער ביהנע

מיסס מאַלווינע לאַבעל

געשפּיעלט ווערט צום ערשטען מאָל די בעהאַוסטע דראַמע פון ארציבאַשעוו

די אייפערזוכט

אין וועלכער די גרויסע קינסטלערין אונזער טייַערער נאַסט מיסס מאַלווינע לאַבעל טרעט אויף אין איהר קרוין־ראָלע אלס העלענא ניקאָלאַיעוונאַ אין וועלכער זי האָט דעם לעצטען סעזאָן אין ניו־יאָרק געמאַכט א ריזען־פּוראָר.

בעמערקונג: אין דער אויפערוואַכט בעטייליגען זיך צום ערשטען מאָל די נו אנגעזעהענסטע אַרטיסטען: דער גוט בעקאַנטער בעליעבטער חאַראַקטער־שויספּיעלער ה' לאַנדוי אין אנדערע, זיי אויך די בעסטע קרעפטע פון אונזער בעזואוסטען אנסאַמבל.

אויספיהרליכעס מאָרגען אין לאָדזער אַוואַנגאַרד.

שבת נאַכמיטאָג 3 א זייגער מרעט די געפייערטע קינסטלערין מיסס מאַלווינע לאַבעל צום 2־טען מאָל אויף אין ארציבאַשעוו'ס בעזו. דראַמע

די אייפערזוכט.

פּרייזען זעהר בילליג פון 20 ביז 95 קאָפּ.

בילעטען בעקומט מען פון הייַנט אָן אין דער קאַסע.

טעאַטער און מוזיק.

א לאַך־אָוועגד פאַר „עזרת אלמים".

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, קומט פאַר הייַנט אין אָוועגד אין גרויס־סען טעאַטער א לאַך־אָוועגד מיט אנ'אויסגעפיהרטע קאַרעקט אין פּרעציז. פר. לאַקס האָט מיט הארץ אין מוזיקאַליש'ען געפיהל געזונגען און איהר שטימע האָט אין דער סאָלאָ אזוי פּרעכטיג געקלונגען. אז עס איז ווירקליך צו בערויערען וואָס אזא פייַנע שטימע האָט אין דער סאָלאָ אזוי פּרעכטיג געקלונגען. אז עס איז ווירקליך צו בערויערען וואָס אזא פייַנע שטימע האָט אין דער שולע „עזרת אלמים".

די טויב־שטומען־שולע פון „עזרת אלמים" איז געוואָרען א וויכטיגע אנ־שטאַלט אין אונזער שטאָדט און האַלט שוין איצט אויס א גרויסע צאָהל שי־לער. די בעדייטונג פון דער הילף, וואָס די שולע גיט איהרע שילער, לאָזט זיך אין ווערטער ניט אָפּשאַצען; מען דאַרף ראָם זעהען מיט די אייגענע אויגען, אום צו פערשטעהען, וויפיעל פר. בירנבוים האָט שע־געזונען? זי פערדיענט א בעזונדער קאַפּיטעל. נאָר צוליעב מאַנגעל אין אָרט וועלען מיר זאָגען קורץ: זי איז א נאַטס־געבענשטע זיינגערין, וועלכע קאָן זיין א ציהרונג פאַר דער שענסטער אָפּערא.

ה' בוימגאַרטען האָט גאַנץ שע־פאַרגעשפּיעלט דעם שעהנעם קאָנצערט a Moll פון Vivaldi אָבער דאָס אָרקעסטער האָט איהם אנ'שולה געטהון דערמיט וואָס עס האָט איהם צושטאַרק בעגלייט.

ה' לעוויטין האָט געמאַכט א פּרעכ־טיגען אייַנדרוק אין זיין סאָלאָ אין דריטען מייל פון „שמשון".

בכלל איז דער עהרען־אָוועגד אריי־בער זעהר געלונגען און דאָס פּובליקום האָט אלע אנמייל־נעהמער אין בעגאַ־דערס דעם ה' קאָפּף וואַרים בעגריסט מיט רוישענדע אָוואַציעס און אויך אונטערגעטראָגען דעם בעגעפיציאַנט בלומען און מתנות.

D-ski.

פון וואַרשאָ.

דער פּראָצעס פון די „82".

פאָרגעסטערן אום 1 א זייגער בייַ נאַכט האָט זיך אין וואַרשויער סודעבנער פּאַלאַטע בעגאָנען דער פּראָצעס קעגען פאַר אנגעהויבען דער פּראָצעס פון די 82, וועלכע ווערען אָנגעקלאָגט פאַר נעהערען אין דער פּאַרטיי „פ. פ. ס".

די פערהאַנדלונגען פון פּראָצעס קומען פאַר אונטער'ן פאָרויץ פון באַזילעווסקי. אלס פּראָ־קוראָר טרעט אויס ווישין.

פון די אָנגעקלאָגטע האָבען זיך 10 נישט צוגעשטעלט. צוויי פון זיי—פּודא און ספּער־פּשיסנסקי—זענען געשטאָרבען און דער ד"ר רודזקו איז קראַנק אויף „שלעפּע" קישקע.

נעכטען האָט זיך אָנגעהויבען דאָס לייענען פון בעשולדיגונגס־אקט, וואָס ס'וועט געדו־ערען צוויי טעג.

די פערהאַנדלונגען קומען פאַר בייַ פער־מאַכטע טירען.

רעדאַקטאָר:	י. אונער.
אויסגעבער:	(ע. האַמבורסקי. (א. טענענבוים.

סקאלא-טעאטער

דירעקציאן יוליוס אדלער און ה. סיעראצקי.

ציעגעלשטר. 18, טעלעפאן 15-04.

היינט דאנערשטאג צום 1-טן אויפטריט פון לאנדאן. שוישפ. מאקס ברין ווערט געשפ. צום נגמטען „גמילת-חסדים" פון פאראיין

סאפא

הויפטראלען: עמיליע און יוליוס אדלער מיט דער בעמיליגונג פון די בעסטע כרעפטע פון דער פרופע ווי אויך די 6-יעהריגע קינדער מעלכע שפילען די ראלע פון דעם קינד ושענע אויסגעצייכענט.

בילעטען צו דער פארשטעלונג בעקומט מען אין סקלאד-אפטעשנע דיפשיין גערוועער 9, בי טיטאן וגערושער 20 און אין טאג פון דער פארשטעלונג אין דער קאסע פון טעאטער.

דונערטאג ד. 19-טן (6) **בענעפיס** פון דער מינדער-יעהריגער ארטיסטין **דינא מעניג** מיט מיטש לארקוטן דער

מארגען פרייטאג א פערטעל 10 אוועגד א גרויסער לאך-אוועגד

מיניאטור-פארשטעלונג

נעשפילט ווערט א פארס אין 2 אקטען מיט געזאנג און טענץ

„די ווייבערשע מלחמה"

עס נעהמען אנטייל פרויען ברין און בלייכמאן, ה"ח ברין, בלייכמאן און הערשקאוויטש.

צום שלוס א פערשיידענארטיגער דיווערטיסמענט: קופלעטען, ערצעהלונגען, מאנא-לאגען א. ו. ה.

די פרייזען פון די פלעצער פון 17 ביז 75 קאפ.

נעשפילט ווערט ווערען גארדינ'ס דראמא **„דער אומבעקאנטער"**

שבת בייטאג צו בילינע פרייזען און **אווענד** צו געוועהנליכע פרייזען ווערט נע-שפילט ווערען א פיעסע פון בערא אין 5 אקטען

איזאק בראווערמאן

אדער דער אמעריקאנער ארבייטער

אויף דער פיעסע ווארטען שוין לאנג די ברייטעסטע שיכטען פון טעאטער-בעזוכער.

בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען שוין צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

צום שלוס א **גרויסער דיווערטיסמענט** מיט דער בעטייליגונג פון דער נאנצער טרופע.

בילעטען צו בעקומען.

צוליב דעם טראגישען טויט פון אונזער זעהר געעהרטען מיטגליעד

נ"ע ר. משה קוואל

דריקען מיר אויס די פאמיליע אונזער טיעפסטען מיטגעפיהל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פערוואלטונג פון פאראיין „גמילת חסדים"

טארנאווא 65 (שייבלער'ס מארק). 97

חינוך הספר

היינט דאנערשטאג ל"ג בעומר ווערט פארקומען אין גרויסען ענגלישען זאל (פאסאזש שולץ №2) א

חינוך הספר תורה

פון דער חברה בתים פאראיין פון די ארבייטער פון שדמי-הויז.

עס נעהמט אנטייל דער אבער-קאנטאר ה' מיטעלבערג.

ס'ווערען איינגעלאדענט אלע מיטגליעדער ווי אויך אלע מיטסימפאטיזירענדע.

בעמערקונג: פרויען ווערען געבעטען צו קומען נייען פון 2—6 נאכמיטאג.

די גרינדער. 3 3 66

Hotel

פריהער מעטראפאל, 50 צימער שעהן רענאווירט, פעטריקויער שטר. 18 פער זאפארט צו פערמיעטען. נעהערעס בתים ווירט פאלודניאווא 20 №. 94 3 1

האמבורג-אמעריקא-ליניע

נארד-דייטשע לאיד

בעקוועמע, זיכערע אונד שנעלע פערזאנען-בעפערדערונג נאך אלען איבערזעאישען פלעצער דירעקט אהן א פערעסאדקע איבער ברעמען, האמבורג, ראטערדאם און אנטווערפען

מען זאל זיך ווענדען מיט פאלדען פערטרויען אן די נעכסטע קאנטראל-סטאציאן, העלכע ערמיילט יעדע נעהיגשטע אויסקונפט אונד פערקויפט בילעטען צו אריגינאל-פרייזען דער דאמפפגעזעלשאפטען.

יעדער, העלכער ווערט זיך איינער קאנטראל-סטאציאן אנפערטרויען נעניסט פאלקאמענעס פערזענלעכען שוץ אונד איז זיכער בי ערפיליונג דער לאנדעס-בעדינגונגען אין איבערזאישען האפען, אז ער וועט זיין ציעל ערריכען. מיט דען לאנדעס-בעדינגונגען מאכט יעדע קאנטראל-סטאציאן יעדען בעקאנט.

די קאנטראל-סטאציאנען בעפינדען זיך:

אין באיאהרען	בי סעמעל	פארשטעהער הערר אבעלמאן	
„ טילזיט	„	„ פרישט	
„ אייזקענען	„	„ בוטען	
„ פראפטקען	„	„ בארען פון קייזערלינג	
„ אילעגרא	„	„ האזניאנסקי	
„ מהארן-טאפקער	„	„ פויל זעלטמאן	
„ זאזען	„	„ ארטור עלונער	
„ אסטרעווא	„	„ חענגער	974 71

חינוך הספר

היינט דאנערשטאג ל"ג בעומר ווערט פארקומען אין גרויסען ענגלישען זאל (פאסאזש שולץ №2) א

חינוך הספר תורה

פון דער חברה בתים פאראיין פון די ארבייטער פון שדמי-הויז.

עס נעהמט אנטייל דער אבער-קאנטאר ה' מיטעלבערג.

ס'ווערען איינגעלאדענט אלע מיטגליעדער ווי אויך אלע מיטסימפאטיזירענדע.

בעמערקונג: פרויען ווערען געבעטען צו קומען נייען פון 2—6 נאכמיטאג.

די גרינדער. 3 3 66

דזיעלנא 18 ▣ דער קינעמאטאגראף אין קאנצערט-זאל ▣ דזיעלנא 18

„די שטיפמוטער"

אויפ'ן פערלאנג פון פובליקום ווירד געוויזען **נאך ביז פרייטאג** דאס בילד

א בילד פון לאדזער יודישען לעבען, וועלכעס מאכט אויף יעדען א אונגעהויערען איינדרוק און ריהרט ביז טרערען.

דאס בילד איז אויסגעפיהרט פון די בעסטע יודישע ארטיסטישע קרעפטען.

צו דעם בילד שפילט צו א כפעציעלע ווארשעווער יודישע מוזיק און דאס בילד איז אויך פערזעהען מיט יודישע אויפשריפטען.

אנפאנג 6 אוהר נאכמיטאג. פרייזען: גאלעריע 20 קאפ. שטוהל 30, 40, 50, 75 קאפ. און 1 רובל. ווארשויער דירעקציאן טריאנאן זלאטשעווסקי.

III טע לאדזער געזעלשאפט געזעזיטיגען קרעדיטס

פעטריקויער שטר. נומר 5.

בילאנס פער 1-טען מאי 1914.

אקטיווא.

	Rub.	k.
קאסא (בארבעשטאנד)	33569	49
טשעק-קאנטו בי היזיגען באנקען	1444	05
עפעקטענבעשטאנד דעם רעזערוו-קאפיטאלס	1748	19
דיסקאנטירטע וועקסעל מיט מינדעסטענס 2 אונטערשריפטען	875542	95
פראצעסירטע וועקסעל (בין צור בילאנס-אויפשטעלונג זינד 4227.70 רובל געצאהלט.	7718	22
ספעז. לויט. רעגלונגען דער מיטגליעדער געגען וועקסעל	4058	93
אונד עפעקטען	37088	32
קארעספאנדענטען	3266	39
מאבילען	2077	48
ריקצוארשטאטענדע אויסגאבען	10560	99
האנדלונגס-אונקאסטען	15204	05
נעצאהלטע צינזען אונד פראוויזיאן	31812	07
פארשוסע נעגען צור רעאליזירונג עמפפאנגענע דאקומענטע	1000	—
10% מיטגליעדס-בייטראג אין דער צענטראל-באנק נ. נ. ק.	405	—
ארגאניזאציאנס-אונקאסטען	181	72
רעכט-אנגאבע פון געוויזנס פרא 1913	1025677	85

פאסיווא.

	Rub.	k.
בעטרייעבס-קאפיטאל 10% בייטרעגע פון 769 מיטגליד.	188500	—
דערן מיט איינער נאראנטיע פון 1885000 ר.	5519	95
רעזערוו-קאפיטאל	834	42
רעזערוו-פאנד דער מיטגליעדער	233821	62
איינלאגען פון מיטגליעדערן	87220	36
איינלאגען פון דריטען פערזאנען	374923	63
רעדיסקאנטא בי דער רייכסבאנק אונד בי פריוואטבאנקען	65290	87
קארעספאנדענטען	508	67
אנגעהאבענע צינזען פיר איינלאגען	2750	—
10% בייטראגע אויסגעשיעדענער מיטגליעדער	1981	54
אנגעהאבענע דיווידענד אונד צינזען פאם רעזערוו-פאנד	54	83
רעכם-אבגאבען	31150	11
טראנזיטאריש בעטרעגע	42665	31
איינגעגאנגענע צינזען אונד פראוויזיאן	456	54
איינגעגע אויף פריהער אבגעשריבענע פארדערונגען		
	1025677	85
וועקסעל צום אינקאסו עמפפאנגען	83144	06
דעפאזיטען צור אויפבעוואהרונג	5716	50

אדאל, איז לויט די איינ-שטימיגע מיינונגען פון די הערפאראנענדסטע גע-לעהרטע שטעלט מיט זיך פויער א צאהן-שווענקעכץ, וועלכע ענטשפריכט, אין דער היינטיגער צייט, די פאדערונגען פון דער צאהן-היגיענע.

א פלאקאן 85 ק', א גרויסער פלא-קאן, וועלכער געניענט אויף איינינע חדשים קאסט 1 ר' 50 ק'.

צו דער חתונה פון אונזער מיטגליעד און גרינדער

ב. ראזענבלום

מיט פרוילין צ. קאפף

גראטולירט הערצליכסט און חיינשט זיי עהיינעס גליק

די פערוואלטונג פון פאפיער-בראנ-זשע ארבייטער-פעראיין.

אויף אונטערכעס

וואפארט צו פערמיעטען 2 גרויסע קעלערס מיט חינדעס. עס קען אויך פערדינגען ווע-רען אויף עפעס אנדערס. דארטעלבסט זענען אויך הערנונג-טיגען צו פערקויפען. נעבער. ווידאווסקי טרדלי גבאים 13. 21 105

ערפאהרענע שטאפ'ירינס

פיר בענטע ווארט זיך דויערהאפטע אר-בייט קענען זיך מעלדען לאנקאווא 5 № בי וואהרהאפטיג. 3 3 72

א געזעלען

ווירד געברויכט בתים מעלאניקער י. ציג-מעלסקי קאנסטאנטינער 31. 104

לערן-מעדלעך

ווערען נעכרויכט בתים מעלאדניא 24 בי די שניידערין. 103

פון 1 יולי

צו פערמיעטען 4 קעלער-שטובען מיט 2 אינגאנגס אין פראנט. וויסאדניא 10 № צו ערפאהרען בתים ווירט אין דזיעזען הויז. 3 1 102

Dr. med. I. Izykson

ד"ר מעד. י. איציקסאן

אלעקסאנדראווסקא 37

אינערע און קינדער-קראנקהייטען.

עמפענגס פון 10 ביז 12 פארט. אין פון 5 ביז 7 נאכמיטאג. 5660

Dr. P. Grossman

דר. פ. גראסמאן

אינערע און קינדער - קראנקהייטען

פעטריקויער 15, טעל. 21-33.

שפרעכשט. 9—10 פריה און 7—5 נאכם 4241

Dr. med. Langbard

נעמ. אסיסטענט אין בערלינער קלינינקען

אינערישע קראנקהייטען, ספעציעל

טריפער און סיפילים

נאך די נייעסטע בעהאנדלונגס-מעטהאדען

זאוואדסקא 10, טעל. 88-33.

שפרעכשט. פון 8—1 און פון 4 ביז $6^1/_2$ אבענדס. 6415

85

צאהן-ארצט

י. ביטענסקי

20 זגערזשער 20

בעצעגנאבער דער קאפעלישער קוראן שעפסען און שפארקסטע פלעמבען אין קונסטליכע צאהן צו טעמען פרייזען.

אין לאנג עקזיסטירענדער פרייזער-לא-דען מיט א גרויסעס פעגסטער איז צו פערמיעטען אויף וסקאדניא שטראסע 21 צו פרעגען בתים ווירט. 3 2 86

פיינגעבילדעטער קויפמאן

34 יאהרע וועהנט זיך נאך גליקליכער עהע, עס ווירד אויף אינטעליגענטע געבילדעטע דאמע מיט ענטשפרעכענדען פערמעגען רעפלעקטירט. פערמיטלונג ערווינשט. אויספארליכע אנטוואָרט אונטער „S. W." אין די רעדאקציע. 93 2 1

צו פערמיעטען פון 1 יולי

וואהנונגען בעשטעהענד אויס 2 צימער עס קיכע פארטער, אויך שאפען אין לאדען. ליפאווא 25. 89 1

לאדען, וואהנונגען

וואוסדזקא 8 זאפארט אדער פון 1-טען יולי 1914 בעשטעהענד אויס 5, 4, 3 און 2 צימער מיט וועמליכע בעקוועמליכקי-טען צו פערמיעטען. נעהערעס בי מאדער פון 12—4 מיטאגס אין בתים סטרוזש. 91 3 1

האטעל און פענסיאן חארקאל

כשר

בערלין פרידריכשטראסע 127 אם באהנהאף 5563

מעדלעך געזוכט

נמטוך צו סאמיטען פער זאפארט. וואוסדסקא 5. וואהנ. 3. 2 2 79

Утерянъ вексель на сумму 350 рублей, подпись А. Гросбартъ и М. Гейманъ, Константиновъ, ордра Д. Мишлибурскій. День платежа 18 Августа н. ст. въ Лодзи Долгая 91 у г. Эдуарда Бабіацкаго. Отдать Мишлебурскому, Петрковская 38. 76 14

Ента Гандельманъ

потеряла свой паспортъ выд. гм. Сильморжецъ. Отдать въ полицію 3 2 80

ווער עס האט א אלטע

ספר תורה

צו פערקויפען זאל זיך ווענדען זגערסקא נאם נומר 12, ווו. 27. 100 2 1

מעבעל

בעשטעהענד אויס א קרעדענץ, שטיהל, מאטראצען, בעטען, שענק, וואש-טיש, אמאמאנ, א גרויסער טיש, אלאבאסטער פיגורען, פערקויפ איך בילינ. צו ערפאה-רען פעטריקויער 209 פארטער. 60 3 3

פאבריקס-לאקאל

פארטער 7×30 עלען מיט אדער אחנע עלעקטרישע קראפט זאפארט צו פערמיע-טען בתים הויז-ווירט 5. לוריא שרעדניא 81. 3 2 5582

צו פערמיעטען

פאם 1 יולי וואהנונגען בעשטעהענד פון 1, 2, 3 צימער אונד קיכע מיט אלע בעקוועמליכקייט, עלעקטרישע בעלייכטונג, הין אויך איין לאדען פראנצישקאנער 19. 998 4 3

Хилель Апфельбаумъ

потерялъ свой паспортъ выдан. гм. Гишицы, Ильжецкаго уѣзда, Радом. губ. Отдать въ полицію. 96 3 1

א לאדען

אין א שנערענצענד צימער פון 1/14 יולי צו פערמיעטען וסכאדניא 37 עקע 3 3 61

בערלין

רוסישעס האטעל **אדעססא**

ליינען שטראסע 146 אם באהנהאף פרידריכשטראסע

כשר — רעסטאראנט — כשר

5562 פ. טינקאווסקי. 62

Dr. A. Grosglik

רענטגען און ליכט-הייל-אינסטיטוט.

זאכאדניא 68 טעל. 16-86.

הויט, השער, ווענערישע און חארן-ארגע, קראנקהייטען. בלוט-אונטערזוכונג בי סיפילים בעהאנדלונג מיט רענטגענשטראהלען, קוואר-ליכט און האכפע קהצען (צערסאנאלזיטאציאן שפרעכשטונדען פון $11^1/_2$-$6^1/_2$ און פון 6—8. פיר דאמען 5—6.

Dr. med. P. Braun

קרוטקא-שטר. 4, טעל. 35-35.

נעמ. אסיסט. פון בערלינער קלינינקען

ספעציאל-ארצט פיר הויט-ווענע-רישע- און געשלעכטס-קראנקהיי-טען, ספעז. בעהאנדלונג דעם **טריפער** און סיפילים נאך די נייעסטע מעטאדען. עמפפאנג פון 9—1 און פון 5—9, דאמען פון 3—5. בעזונדערע ווארטע-צימער. 5568

ד"ר טראכטענהערץ

Dr. Trachtenherz

זאוואדזקא 6. טעל. 84-76.

נעמ. אסיסטענט דער פעטערסבורגער

ספעציעלען שטאדט שפיטעלע.

ספעציאל-ארצט פיר סיפילים הויט ווענע-רישע קראנקהייטען אונד מעגערשוכט. בעהאנדלונג נאך ערהליך האטא **606-914** הייליגונג מיט עלעקטריציטעט.

שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—9 דאמען פון 4 ביז 6. בעזונדערע ווארטע-צימער. 1468

בעקאנטמאכונג.

מיין מאגאזין פון שוהע אויף **צענעלניאנא 24** זיי אויך מיין ווערקשטעל בלייבט ווי פריהער **צענעלניאנא 9.**

מיט אכטונג

J. Kowalczyk. 5569

איך האב די עהרע מיטצוטייל'ען מיינע געעהרטע קליענטען, דאס דעם 4-טען מאי האב איך געעפענט

ד"ר ל. פריבולסקי

פאלדניאווא 2. טעל. 59-13.

ספעציאל-ארצט פיר הויט, ווענערישע אונד האר-קראנקהייטען עס טעגער-שווענץ, אויף קאסטענישע פלעקען, בעהאנדלונג פון סיפילים נאך ערהליך האטא **606=914** אהנע בערופס שטערונג. הייליגונג מיט עלעקטריציטעט אונד וויבראציאנס-מאסאזש. שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד 4-9. פיר דאמען 5—6 בעזונדער וואר-טעצימער.

Dr. B. Rejt

שרעדניא 5 — טעלעפאן 79-38.

ספעציאליסט אויף קראנקהייטען: הויט, האר, ווענערישע, געשלעכטס און ערצט-ליכע קאסטענס. הייליגונג פון סיפילים מיט סאלוארסאן ערהליך האטא 606 און 914. הייליגונג מיט עלעקטריע, עלעקטרישען (אנטפערונגס פון האר), בעלויכטונג פון קאנאל (אורעטראסקאפיע). עמפפאנג פון 9 ביז האלב 12 און פון 5—8. זונטאג און פייערטאגען פון 10—2. פאר דאמען 5416 ע בעזונדער ווארטע-צימער.

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט

דר. לעווקאוויטש

הויט ווענערישע בעזונד-לעדען אונד מענער שוועכע. בי סיפילים **606—914** **טריפער** הייליגונג אהן שפרעצוואנגע לויט א נייע מעטהאדע) **קאנסטאנטי-נער שטר. 12** נעבען זעלבעס מעשטער שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאכם. דאמען פון 5—6.

נור עכט אין הייסע דאזען בעסטער שוה-פוץ מאכט דאס לעדער שפיגעל-בלאנק, הייך און וואסערדיכט.

חעס. פאבר. ווערקע

לוזבשינסקי עק קאסמא, אקצ.-גע.

פערטרעטער גיסמאר ראזענטהאל

ווארשוי—לאדז.

4300 4

ד"ר זילבערשטראם

Dr. J. Silberstrom

ארדינ. אים אסבולאט. פון רויטען-קרייץ

13 זאוואדזקא 13

הויט געשלעכטס אונד ווענערישע קראנק-הייטען. (בעהאנדלונג מיט ערהליך-האטא **914—606**) ערצטליכע קעסטשוק. (ענטפערונג לעסטיגער הערע, פלעקען א. ו. ה. 12—$2^1/_2$ 6—8 זאנטאגס 11—4

Юде Лейбъ Френкель

потерялъ свой паспортъ, выдан. магистр. гор. Лодзи. Отдать въ полицію. 55 3 3

וויכטיג פיר מעכאנישע לוינוועבער.

די נעכסטע זיצונג דער סעקציאן דער מעכאנישען לוינוועבערי-בעזיצער בתים האנדווערקער-קלוב (זאוואדסקא 5), ווירד **היינט דאנערשטאג** אום 8 אוהר אבענדס שטאטפינדען. עס ווערדען נעבעטען זעמטליכע מעכאנישע לוינוועבערי-בעזיצער פון לאדז אונד אומגעגענד אויף דער זיצונג צאהלרייך צו ערשיינען. 2 2 87

אויספערקויף.

צוליעב דעם טויט פון מיין מאן, ערקלער איך דאס מיין געשעפט ווירד גענגליך ליקווידירט אונד די איבערגעבליבענע וואר'ן ווערדען אונטערן קאסטען-פרייז פערקויפט ווי: אמאמאנ ען, קאוועטקעס, שטיהלע, טישען, שרענקע אונד פיעל אנדערע נעגענשטענדע.

האכאכטונגספאל די אלמנה **קאראבאנאוו**

קאמיענא 5. 4 4 887

אדוואכאט

ג. ווייגבערג

77 דלוגא 77

שפרעכ. 8—11 פריה און 2—10 אבענד. 5006

א. א אייך מיליטערזאכען און אלע ערט שתדלנות אין אלע רעגירונגס-אנשטאלטען.

היילאנשטאלט פיר הויט- אונד ווענערישע קראנקהייטען

ד"ר ל. פאלק, ז. גאליץ א. סט. יעלניצקי

וואולטשאנסקא 36. טעלעפאן 14-81.

אויסנאהמע שטאציאנערער קראנקער (אין איינצעלצימער אונד אלגעמיינען קראנ-קייטען). — טעגליך אמבולאטאריישער עמפפאנג אונבעמיטעלטער פאציע-טען. קאנסולטאציאן 60 קאפ. 737

רענטגען-, ליכט- אונד עלעקטריציטעטס-קוראן.

בלוט-אונטערזוכונג בי סיפילים. עלעקטרישע גלוהליכט-בעדער.

שפרעכשטונדען דער שטבגלאנען: וואכענטאגס פון 8 ביז 9 אוהר פריה. 12 ביז האלב 2 אוהר מיטאגס און $7^1/_2$ ביז $8^1/_2$ אוהר אבענדס. — אם זון- און פייערטאגען: פון 8 ביז 10 אוהר פריה און 12 ביז האלב 2 אוהר נאכמיטאגס.

Тип. М. Гамбурскій и Ко., Лодзь, Петр. 16.

Редакторъ: И. Угоръ. Издатели: Э. Гамбурскій, А. [illegible]

Министерство Народнаго Просвѣщенія

דאס לאדזער יודישע

7 קלאסיגע מעדכען-גימנאזיום פון

Клара Вольфсонъ

Долгая 31 = דלוגא 31

מאכט בעקאנט, אז ביטעס פון נייע שילערינען ווערדען אנגע-נאמען טעגליך פון 9 ביז 12 און פון 5 ביז 7 נאכמיטאג אין דער קאנצעלאריע פון גימנאזיום, דלוגא שטר. 31, הויז היינטרויב.

5592